

Open Review-proces - de Maat ea Perspectieven van kinderen op hulpbronnen in hun eigen wijk Jeugd in Ontwikkeling

Table of Contents

<i>Open Review-proces - de Maat ea Perspectieven van kinderen op hulpbronnen in hun eigen wijk Jeugd in Ontwikkeling</i>	<i>1</i>
<i>Originele inzending.....</i>	<i>2</i>
<i>Mail met reactie over de inzending</i>	<i>27</i>
<i>Mail met reviews over eerste versie</i>	<i>27</i>
<i>Mail met reviews over tweede versie</i>	<i>40</i>
<i>Mail met reviews over derde versie.....</i>	<i>53</i>
<i>Mail met reviews over vierde versie</i>	<i>60</i>
<i>Mail over de acceptatie</i>	<i>63</i>

Originele inzending

Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen voor Welzijn in de Wijk: Een Photovoice-Studie in Rotterdam

Nederlandse Samenvatting

De wijk waarin kinderen opgroeien speelt een belangrijke rol in hun ontwikkeling gedurende het leven. Waar eerder onderzoek zich vooral heeft gericht op risicofactoren (zoals criminaliteit) en de negatieve impact daarvan op kinderen (zoals gedragsproblemen), groeit de behoefte aan kennis over wijkfactoren die bijdragen aan het welzijn van kinderen. Bovendien weten we nog weinig over welke wijkfactoren kinderen zelf belangrijk vinden en als hulpbronnen ervaren. In het [GEMASKEERD VOOR REVIEW]-project onderzochten we met de photovoice-methode welke wijkfactoren volgens kinderen bijdragen aan hun welzijn. In totaal deden 78 basisschoolkinderen (9-12 jaar) mee uit drie onderling verschillende, Rotterdamse wijken met grote diversiteit aan bewoners. Al wandelend namen kinderen foto's van voor hen belangrijke plekken in de wijk waarover ze met onderzoekers in gesprek gingen. Met behulp van thematische analyse zijn thema's in de foto's geïdentificeerd en geïllustreerd met citaten uit de getranscribeerde gesprekken. Uit de resultaten blijkt dat kinderen verschillende fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen in hun wijk aanwijzen, waaronder ontmoetingsplekken, speelplekken, groene en blauwe ruimtes, kunst, en organisaties. Deze studie laat zien dat participatief onderzoek met kinderen aanknopingspunten biedt om hun leefwereld én bestaande krachten in de wijk, zoals fysieke schoonheid, sociale verbinding en institutionele steun, centraal te stellen in praktijk en beleid.

Trefwoorden: *kinderen, hulpbronnen, welzijn, wijk, photovoice*

Abstract

The neighborhood in which children grow up plays an important role in their development throughout life. While previous research has mainly focused on risk factors (such as crime) and their negative impact on children (such as behavioral problems), there is a growing need for knowledge about neighborhood factors that support children's well-being. Moreover, we still know little about which neighborhood factors children themselves consider important and

experience as resources. In the [GEMASKEERD VOOR REVIEW] project, we used the photovoice method to explore children's perspectives on neighborhood factors that support their well-being. A total of 78 primary school children (aged 9–12) from three diverse neighborhoods in Rotterdam participated. While walking through their neighborhoods, children took photos of places they found important and discussed these with researchers. A thematic content analysis was conducted to identify recurring themes, supported by illustrative quotations from the transcribed conversations. The findings show that children identify various physical, social, and institutional resources in their neighborhoods, including meeting places, play areas, green and blue spaces, art, and local organizations. This study demonstrates that participatory research with children offers meaningful insights to center their lived experiences and existing neighborhood strengths, such as physical attractiveness, social connectedness, and institutional support, in both practice and policy.

Keywords: *children, resources, well-being, neighborhood, photovoice*

Bijsluiter voor de Praktijk

- Kinderen groeien op in wijken vol hulpbronnen die kunnen bijdragen aan hun welzijn. Deze hulpbronnen kunnen fysiek zijn (zoals groen en speelplekken), sociaal (zoals de aanwezigheid van vriendjes) of institutioneel (zoals wijkorganisaties).
- Met behulp van photovoice laat dit onderzoek zien dat kinderen diverse plekken in de wijk als steunend ervaren; van speelplekken en natuur tot plekken voor ontmoeting, kunst en religie.
- Photovoice blijkt niet alleen een passende methode om de stem van kinderen te laten weerklinken, maar ook om daadwerkelijk verandering te stimuleren die het welzijn van kinderen kan vergroten.
- Onze studie benadrukt het belang van contextgevoelig en krachtgericht beleid dat voortbouwt op bestaande hulpbronnen. Zo kan beleid dat fysieke schoonheid, sociale verbinding en institutionele continuïteit in de wijk versterkt, mogelijk bijdragen aan een gezonde en veerkrachtige leefomgeving voor kinderen.

Aantal Woorden Totale Artikel (exclusief referenties, titel, noten, tabellen/figuren en Engelse samenvatting): 4814

Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen voor Welzijn in de Wijk: Een Photovoice-Studie in Rotterdam

De omgeving waarin kinderen opgroeien speelt een belangrijke rol in hun ontwikkeling gedurende het leven (Evans, 2021; Ige-Elegbede et al., 2020). Kinderen worden al op jonge leeftijd beïnvloed door de voortdurende interactie met mensen, plekken en voorzieningen in hun directe omgeving, zoals in hun eigen wijk. Die omgeving kan zowel risico's als kansen bieden voor hun welzijn (Bronfenbrenner, 1993; Solar & Irwin, 2010). Tot nu toe heeft veel onderzoek zich gericht op risicofactoren in de wijk, zoals criminaliteit, armoede en een gebrek aan voorzieningen, en de negatieve impact daarvan op kinderen, zoals een grotere kans op het ontwikkelen van mentale en gedragsproblemen (e.g., Franzoi et al., 2024; van Vuuren et al., 2014). Dit probleemgerichte perspectief kan leiden tot een stigmatisering van wijken die met zulke uitdagingen worden geconfronteerd (Kullberg et al., 2021). In elke wijk bevinden zich echter ook tal van hulpbronnen voor het welzijn, oftewel de algemene kwaliteit van leven (Cho & Yu, 2020) van de kinderen die er wonen. Deze hulpbronnen kunnen fysiek zijn, zoals de aanwezigheid van groen; sociaal, zoals de contactmogelijkheden met vriendjes; of institutioneel, zoals de toegankelijkheid van voorzieningen (e.g., Christian et al., 2015; [Auteurs 1], 2025). Onderzoek in de wijk naar hulpbronnen voor welzijn blijft echter relatief schaars. Bovendien is er nog weinig bekend over welke wijkfactoren kinderen zelf belangrijk vinden en als steunend ervaren ([Auteurs 1], 2025). In deze studie onderzochten we, vanuit een positief psychologisch en sociaalecologisch perspectief, welke factoren in de wijk volgens kinderen bijdragen aan hun welzijn.

Hulpbronnen voor Welzijn in de Wijk

Volgens het sociaalecologisch model wordt het welzijn van kinderen niet alleen beïnvloed door individuele kenmerken, maar ook door hun interacties met de fysieke en sociale omgeving, waaronder het gezin, de school en de wijk (Bronfenbrenner, 1993). Hoe kinderen zich ontwikkelen, hangt dus deels af van de hulpbronnen in de omgevingen waarvan zij deel uitmaken. De wijk is vooral belangrijk voor het welzijn van personen die er veel tijd in doorbrengen. Kinderen zijn in het bijzonder gebonden aan hun lokale omgeving, zoals hun gezin en buurt, om te wonen, te spelen en naar school te gaan, en worden dus in belangrijke mate beïnvloed door de hulpbronnen die daar aanwezig zijn (Osborne et al., 2017). Onderzoek naar hulpbronnen in de wijk is in het bijzonder belangrijk voor kinderen in de leeftijd van 6 tot 12

jaar. In deze 'middenkindertijd' worden kinderen namelijk geleidelijk minder afhankelijk van het gezin; dit maakt het relevant te onderzoeken welke factoren in andere omgevingen, zoals de buurt, bijdragen aan positieve ontwikkelingsuitkomsten (Oberle et al., 2014).

Hulpbronnen in de wijk kunnen zich bevinden in meerdere domeinen: het fysieke domein (zoals speelplekken, groene en blauwe ruimtes, infrastructuur), het sociale domein (zoals sociale cohesie, relaties met burenen), en het institutionele domein (zoals scholen, welzijnsorganisaties, vrijetijdsvoorzieningen). Uit eerder onderzoek in het fysieke domein blijkt bijvoorbeeld dat toegankelijke, veilige en goed onderhouden groene ruimtes in de wijk fysieke activiteit en sociale interactie van kinderen bevorderen, wat bijdraagt aan hun welzijn (Pereira et al., 2024; Rubio-Cabañez, 2024). Wat betreft het sociale domein, blijken sterke sociale netwerken en sociale cohesie binnen een wijk het sociale en emotionele welzijn van kinderen te kunnen versterken, omdat zij daardoor een sterker gevoel van erbij horen en veiligheid ervaren (Jespersen et al., 2021; Turkmani et al., 2023). Daarnaast kunnen factoren binnen het institutionele domein, zoals toegang tot kwalitatief goed onderwijs, vrijetijdsvoorzieningen, en naschoolse programma's, het sociale, cognitieve en fysieke welzijn van kinderen bevorderen, doordat deze steunende interacties met anderen in de buurt bieden en bijdragen aan een sterker gevoel van *self-efficacy* en competentie (Poon et al., 2022; McDaniel & Yarbough, 2016). Deze bevindingen sluiten aan bij het sociaalecologische model (Bronfenbrenner, 1993) dat stelt dat de ontwikkeling en kwaliteit van leven van een kind niet alleen afhangen van individuele kenmerken, maar ook van de context waarin een kind woont, opgroeit, en leert.

Daarnaast zijn wijkfactoren die welzijn versterken mogelijk niet overal en voor iedereen hetzelfde, maar kunnen ze afhangen van de specifieke context (Minh et al., 2017; Ungar, 2015): wat de ene groep kinderen in de ene wijk als steunend ervaart, hoeft niet per se voor andere kinderen in andere wijken te gelden. Zo bleek een hogere mate van *collective efficacy* in de buurt – oftewel de mate waarin bewoners gedeelde normen hebben, elkaar vertrouwen en verwachten dat burenen zullen ingrijpen wanneer dat nodig is (Sampson et al., 1997) – samen te hangen met een betere emotionele ontwikkeling van kinderen die opgroeiden in achtergestelde buurten, maar niet bij kinderen in welvarende buurten (Odgers et al., 2009). Zulke bevindingen benadrukken het belang van lokaal en contextgevoelig onderzoek, waarin oog is voor verschillen tussen wijken en voor de ervaring van kinderen zelf.

De Wijk Door de Ogen van Kinderen

Hoewel bekend is dat wijkfactoren in verschillende domeinen een rol spelen in de ontwikkeling van kinderen, is het nog onduidelijk welke specifieke factoren kinderen zelf als steunend ervaren. Kinderen brengen veel tijd door in hun eigen wijk, maar worden zelden betrokken bij beslissingen over hun leefomgeving of actief betrokken bij wetenschappelijk onderzoek hiernaar (Ataol et al., 2019). Bestaand onderzoek heeft zich vooral gericht op kwantitatieve methoden, waarbij de focus ligt op statistische verbanden tussen kenmerken van de wijk en ontwikkelingsuitkomsten van kinderen ([Auteurs 1], 2025). Kwalitatieve en participatieve methoden kunnen helpen beter inzicht te krijgen in de kennis en ervaringen van kinderen. Dergelijke studies zijn tot op heden schaars, terwijl kinderen actief deelnemen aan hun omgeving en daarin gebruik maken van hulpbronnen die bijdragen aan hun ontwikkeling (Eriksson & Dahlblom, 2020). Dat biedt kinderen een uniek insider-perspectief dat cruciaal is voor ons begrip van hun leefwereld en wat zij daarin als steunend ervaren (Kellett, 2010). Om daarnaast recht te doen aan wat kinderen zelf kunnen bijdragen aan hun buurt, is het belangrijk hun kennis en ervaringen ook in te zetten bij het herkennen, benutten en versterken van hulpbronnen in de wijk. Op die manier kunnen ze in samenwerking met ouders, buurtbewoners, professionals, beleidsmakers en onderzoekers ook daadwerkelijk bijdragen aan hun eigen welzijn en dat van leeftijdsgenoten.

Ook het VN-Kinderrechtenverdrag (1989) benadrukt dat de visie en inzet van kinderen serieus genomen moet worden. Kinderen worden hierin erkend als ‘gelijke deelnemers aan de samenleving, anders bekwaam dan volwassenen, maar van belang om wie zij nu zijn, niet alleen om wie zij zullen worden’. Organisaties als UNICEF en de WHO roepen op tot actie en pleiten voor een nieuwe globale beweging waarin de gezondheid, rechten en betrokkenheid van kinderen centraal staan (Clark et al., 2020). Zij benadrukken ook de behoefte aan beleid en interventies gebaseerd op kennis over kindvriendelijke wijken en steden. Bij het ontwerpen van zulke buurten kunnen fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen helpen, maar daarvoor is eerst meer inzicht nodig in wat kinderen zelf waardevol vinden in hun wijk. Bovendien kan actieve betrokkenheid van kinderen in onderzoek bijdragen aan hun welzijn doordat het hun gevoel erbij te horen (*belonging*) en iets bij te dragen (*mastery*) vergroot (Brendtro et al., 2005). Een manier om de betrokkenheid van kinderen bij het onderzoeksproces te vergroten en om beter inzicht te krijgen in hun leefwereld, is de photovoice-methode. Photovoice is een methode die gebruik maakt van fotografie en gesprekken, wat kinderen ruimte biedt om hun ervaringen en

ideeën te delen, aanzet tot reflectie en uitwisseling, en toegang geeft tot meer impliciete kennis (Carpenter, 2022).

Huidig Onderzoek

Het doel van dit onderzoek was om, met behulp van photovoice, inzicht te krijgen in het perspectief van kinderen op hulpbronnen voor welzijn in de wijk. We onderzochten specifiek welke fysieke, sociale en institutionele plekken in de wijk kinderen belangrijk vinden en als hulpbronnen ervaren. Hiervoor gebruikten we een krachtgerichte benadering en richtten we ons op kinderen die opgroeien in drie Rotterdamse wijken die vaak worden gestigmatiseerd vanwege armoede, etnische diversiteit, en andere grootstedelijke kenmerken. In deze context is het des te relevanter om de blik van kinderen op hulpbronnen voor welzijn in hun eigen wijk in kaart te brengen. Deze inzichten kunnen aanknopingspunten bieden voor effectiever beleid dat aansluit bij de leefwereld van kinderen en gericht is op het versterken van bestaande krachten.

Methode

Onderzoekssetting en Participanten

Dit onderzoek is onderdeel van het lopende [GEMASKEERD VOOR REVIEW]-project en is gepreregistreerd op het Open Science Framework (zie https://osf.io/mvj2w/?view_only=81436755e18c4f218a31b059cd76eff1 [LINK VERWIJST NAAR ANONIEME VERSIE]). Het vond plaats in drie onderling verschillende, gestigmatiseerde wijken in Rotterdam met grote diversiteit aan bewoners: Bospolder-Tussendijken, Crooswijk, en Reyeroord. In deze wijken ligt de nadruk vaak op de aanwezigheid van risicofactoren, problemen en tekorten (e.g., Gemeente Rotterdam, 2023). In tegenstelling tot deze probleemgerichte benadering, kozen wij bewust voor een krachtgerichte benadering. We focusten daarom op de hulpbronnen die kinderen zelf aanduiden als waardevol voor hun welzijn.

In totaal namen 78 kinderen deel aan het onderzoek, in de leeftijd van 9 tot 13 jaar. Tabel 1 geeft de kenmerken weer van de deelnemende kinderen en de drie wijken.

Tabel 1

Beschrijving van Wijken en Deelnemende Kinderen

	Bospolder-Tussendijken	Crooswijk ^a	Reyeroord
Totaal deelnemers	10	52	16

Jongens	7	19	15
Meisjes	3	29	1
Leeftijd (range)	9-10 jaar	11-12 jaar	11-13 jaar
Aantal inwoners	14.600	16.400	16.000
% huishoudens met kinderen	18%	16%	20%
% laag inkomen ^b	67%	70%	51%
Aantal basisscholen	8	7	3

^aBinnen Crooswijk namen de deelgebieden Oud-Crooswijk en Rubroek mee aan het onderzoek.

^b Schatting van percentage klasgenoten met ouders met een laag inkomen, waarbij een laag inkomen verwijst naar de armste 25% van de ouderlijke inkomensverdeling in Nederland (www.kansenkaart.nl).

Opzet

Voorafgaand aan de dataverzameling liepen de onderzoekers gedurende langere tijd mee in de wijken. Via sleutelfiguren in de wijk werd contact gelegd met kinderen en hun ouders. Het project werd in elke wijk uitgevoerd als extracurriculair programma op school. Ouders werden geïnformeerd via de school, en de kinderen kregen zowel mondeling als schriftelijk uitleg. Deelname was vrijwillig, en kinderen die niet wilden deelnemen, konden een alternatief programma volgen. Ouders van de deelnemende kinderen ($n = 75$, 96%) gaven schriftelijk toestemming als de data van hun kind gebruikt mochten worden in het onderzoek. Het onderzoek werd goedgekeurd door de [ETHISCHE COMMISSIE GEMASKEERD VOOR REVIEW] (nummer: [GEMASKEERD VOOR REVIEW]).

Om het perspectief van jonge wijkbewoners centraal te stellen, maakten we gebruik van de photovoice-methode. Deze participatieve methode is door haar relatief laagdrempelige karakter bijzonder geschikt om kinderen actief te betrekken bij onderzoek en hen ruimte te geven hun leefwereld in beeld te brengen (Clark, 2010). Kinderen kregen de opdracht om, onder begeleiding, foto's te maken van plekken in hun wijk die voor hen belangrijk zijn. Door deze visuele benadering konden we nagaan welke fysieke, sociale en institutionele plekken zij als hulpbronnen ervaren. Tijdens en na deze wandelingen voerden de onderzoekers met de kinderen informele en open gesprekken waarin zij kinderen bevroegen over deze plekken. In deze

gesprekken lag de focus op positieve ervaringen en gevoelens gerelateerd aan de plekken. Een uitgebreide beschrijving van onze photovoice-methode is te vinden in [Auteurs 2] (in voorbereiding^b). De dataverzameling bestond uit vier bijeenkomsten van elk 60-90 minuten. De specifieke opzet werd afgestemd op de situatie en mogelijkheden van elke deelnemende school of organisatie. De algemene opbouw van de bijeenkomsten was als volgt:

1. Introductie & opdracht

Kinderen maakten kennis met het project. Vervolgens kregen zij de opdracht om met een camera hun wijk in te gaan en foto's te maken van plekken die zij als positief ervaren, dat wil zeggen: plekken waar zij graag komen, waar zij zich fijn voelen en plekken die belangrijk voor hen zijn. Tijdens de wandeling gingen de onderzoekers op een informele manier in gesprek met de kinderen over de plekken die zij fotografeerden.

2. Creatieve verwerking

De foto's werden afgedrukt en de kinderen maakten hiermee een visueel werkstuk. De onderzoekers stelden kinderen vragen over de foto's die zij hadden gemaakt, zoals: Welke plek het was; waarom deze plek belangrijk voor hen was en hoe ze zich daar voelden; wat ze daar deden en met wie.

3. Presentatie & toelichting

Kinderen presenteerden hun foto's en vertelden over de plekken die zij hadden gefotografeerd en hoe zij die omgevingen ervoeren. In Crooswijk werkten kinderen ook twee ideeën uit om de wijk nog fijner te maken. Deze werden ingediend als bewonersinitiatieven bij de gemeente.

4. Feestelijke expositie

De foto's en visuele werkstukken werden tentoongesteld tijdens een feestelijke bijeenkomst voor ouders, medeleerlingen en buurtbewoners. In Crooswijk was ook de wijkraad aanwezig.

Het geluid van de gesprekken werd opgenomen en verbatim (woordelijk) getranscribeerd. De transcripten werden gepseudonimiseerd door alle identificerende informatie, zoals namen en locaties, uit de teksten te verwijderen.

Codering en Analyse

De belangrijkste data voor het huidige onderzoek waren de foto's die de kinderen hadden gemaakt, aangevuld met relevante quotes uit de gesprekken. De foto's werden door twee

onderzoeksassistenten gecodeerd en door twee onderzoekers geanalyseerd in ATLAS.ti (versie 25; 2025) met behulp van zowel inductieve als deductieve thematische analyse (Braun & Clarke, 2022). Daarvoor gebruikten we een vierstappenplan:

1. Descriptieve beschrijving van elke foto (bijv. “Op de foto is een speeltuin te zien met een grasveldje, verschillende bomen, een wipwap, een schommel en een waterkraan.”)
2. Codering van elementen op de foto (bijv. “grasveld”, “bomen”, “wipwap”, “schommel”, “waterkraan”)
3. Clusteranalyse in overkoepelende kardinale codes (bijv. “groen”, “speelplek”)
4. Thematische codering volgens drie categorieën: fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen.

De thema's sloten elkaar niet uit. Foto's konden dus aan meer dan één categorie toegewezen worden. De inductieve benadering (stap 1 en 2) maakte het mogelijk om thema's te identificeren die de kinderen zelf in beeld brachten. De categorieën uit de deductieve benadering (stap 3 en 4) waren gebaseerd op bestaand theoretisch en empirisch werk over hulpbronnen in de wijk voor welzijn (e.g., Christian et al., 2015; [Auteurs 1], 2025). Nadat de eerste 40 foto's (10%) waren gecodeerd, vergeleken de twee onderzoeksassistenten hun coderingen en stemden zij eventuele verschillen met elkaar af. Daarna codeerden zij elk 50% van de resterende foto's. Tijdens het coderingsproces overlegden de twee onderzoeksassistenten met elkaar om de resultaten en de codering te bespreken en eventuele verschillen af te stemmen. Tijdens elk van deze bijeenkomsten werd consensus bereikt.

Om de interpretaties van de foto's en de gekozen plekken te illustreren, hebben we ook gebruik gemaakt van de data uit de gesprekken tijdens en na de wandelingen door de wijk. De transcripten van deze gesprekken werden geordend door een onderzoeksassistent. Daarna werden relevante tekstfragmenten in een analyseworkshop met alle onderzoekers thematisch geclusterd. Na afloop selecteerden we citaten waarin kinderen iets vertelden over de gefotografeerde plekken, bijvoorbeeld een beschrijving van de plek, of met wie of waarom zij daar graag kwamen. Deze citaten dienden als verrijking van de gecodeerde foto's en worden in de resultatensectie gepresenteerd bij de bijbehorende thema's.

Resultaten

Alle kinderen maakten foto's van meerdere plekken in de wijk die voor hen belangrijk waren en waar zij graag kwamen. Van de 361 bruikbare foto's kwamen er 46 uit de wijken Bospolder-

Tussendijken, 266 uit Oud-Crooswijk en 109 uit Reyerwaard. Uit stap 1 van de analyse volgden beschrijvingen van de gefotografeerde plekken, zoals “Een grote schommel met daaronder kunstgras” en “Een beschildering op een muur van een gebouw met daarop een tekst”. Uit stap 2 resulteerden de coderingen van de elementen op de foto’s, waarbij elementen als “glijbanen”, “eetplekken” en “bomen” vaak voorkwamen. De clusteranalyse in stap 3 lieten zien dat alle clusters uit de literatuurreview terugkwamen in de foto’s gemaakt door de kinderen. De meest voorkomende clusters waren “ruimte voor spel” ($n = 152$ fotos) en “ontmoetingsplekken met leeftijdsgenoten” ($n = 139$ fotos). Interessant was dat er ook een nieuw cluster werd toegewezen op basis van de foto’s, namelijk “kunst en monumenten” ($n = 50$ foto’s). Bovendien behoorden veel foto’s tot meer dan een cluster; zo overlapt “ontmoetingsplekken met leeftijdsgenoten” vaak met “ruimtes voor spel” of met “winkels”. Tot slot bleek uit stap 4 dat de kinderen 235 foto’s maakten binnen het thema fysieke hulpbronnen, 98 binnen het thema institutionele hulpbronnen en 9 binnen het thema sociale hulpbronnen. Tabel 2 vat de resultaten van de analyse in stap 3 en 4 samen. Hieronder zullen we dieper ingaan op de meest voorkomende clusters en op een aantal interessante bevindingen.

Tabel 2

Codering van Foto’s per Cluster (Stap 3) en per Thema (Stap 4)

Stap	Aantal	Stap	Aantal
Stap 3: clusteranalyse		Stap 4: thematische codering	
Ruimtes voor spel	152	Fysiek	235
Ontmoetingsplekken met leeftijdsgenoten	139	Sociaal ^b	9
Ruimtes voor sport	58	Institutioneel	98
Supermarkten/winkels	55	Onduidelijk	17
Kunst en monumenten ^a	50		
Groene en blauwe ruimtes	50		
Organisaties	45		
Infrastructuur	12		
Mensen in de buurt	12		

Ontmoetingsplekken met volwassenen	8
Veiligheid	7
Verkeersveiligheid	2
Onduidelijk	20

Noot. 'Onduidelijk' betekent dat de foto niet duidelijk gecategoriseerd kon worden in één van de clusters of thema's. Veel foto's werden aan meerdere clusters of thema's toegewezen.

^a Cluster tijdens het coderingsproces toegevoegd op basis van de data.

^b Binnen het sociale domein brachten kinderen hun eigen huis of woningen van bekenden in beeld.

Ontmoetingsplekken

Ruimtes voor Sport en Spel

Binnen het fysieke domein brachten de kinderen op veel van de foto's *ontmoetingsplekken* naar voren waar zij contact hebben met leeftijdsgenoten. Dit waren tegelijkertijd vaak *ruimtes voor spel* en *ruimtes voor sport*, zoals speeltuintjes en sportveldjes dichtbij huis of school. Kinderen gebruiken deze plekken vooral met bekenden uit hun eigen kring, namelijk vriendjes, klasgenoten, broertjes en zusjes. Zo vertelt een kind over een speeltuin: *“ik speel vaak wel met mijn broer en soms als ik een van mijn vrienden zie dan ga ik met hem spelen.”*¹

[hier afbeelding 1]

Afbeelding 1

Foto van een Ontmoetingsplek en Ruimte voor Sport en Spel Genomen door een Kind in Bospolder-Tussendijken.

Bovendien blijken kinderen ook creatief in het toewijzen van nieuwe functies aan plekken die misschien niet in de eerste plaats voor hen bedoeld zijn, zoals een monument dat dienstdoet als glijbaan of een grasheuvel om vanaf te rollen: *“Omdat deze [monument/standbeeld] lijkt op een glijbaan. Je kan deze klimmen en daarna ga je en daarna kan je glijden.”* Dit laat zien hoe kinderen actieve en betekenisvolle gebruikers zijn van hun leefomgeving en deze invullen op eigen wijze.

Winkels en Supermarkten

Daarnaast ervaren kinderen ontmoetingsplekken in de vorm van lokale *winkels*, zoals de bakker, supermarkt, drogist, of kapper, als belangrijk in hun wijk. Een van de kinderen geeft bijvoorbeeld aan: *“Soms gaan we gewoon samen met z’n drieën naar de kapper ofzo.”* Zij vertellen bijvoorbeeld ook dat zij hier samen komen om iets te kopen, te eten of gewoon om samen te zijn. Eten fungeert daarbij vaak als een verbindende factor.

[hier afbeelding 2]

Afbeelding 2

¹ Om de leesbaarheid te bevorderen, zijn citaten geredigeerd waarbij haperingen, herhalingen en niet-inhoudelijke elementen zijn verwijderd.

Foto van een Ontmoetingsplek en Winkel Genomen door een Kind in Crooswijk.

Groene en Blauwe Ruimtes

Kinderen ervoeren ook de *groene en blauwe ruimtes* als belangrijke plekken in het fysieke domein. Zij maakten foto's van onder andere parken en andere groenvoorzieningen als bomen, grasheuvels, water en bloesem. Uit de gesprekken bleek dat kinderen deze plekken als waardevol ervaren, omdat deze bijvoorbeeld veelzijdig zijn en veel (speel)mogelijkheden bieden. Zoals een kind het samenvat: *“Omdat de natuur goed, omdat natuur nodig is en omdat de speeltuin dan kan je lekker spelen, en dat is goed voor je toch?”* Als kinderen het hebben over het belang van natuur in de wijk, benadrukken ze daarbij dat ze de aanwezigheid van bomen, bloesems en bloemen belangrijk vinden omdat die de omgeving mooier maakt. Ook geven de kinderen aan dat ze de groene en blauwe ruimtes waarderen omdat die voor hen rustgevend werkt. Een kind verwoordde dit als volgt: *“Want als je hierdoor [door de bomen] loopt daar wordt je mind rustig van”*.

[hier afbeelding 3]

Afbeelding 3

Foto van Groene en Blauwe Ruimte in de Wijk Genomen door een Kind in Reyeroord.

Kunst

Binnen het fysieke domein viel ook op dat kinderen belang hechten aan de esthetische waarde van de omgeving. Veel kinderen fotografeerden *kunst* in de wijk, zoals muurschilderingen als monumenten. Hun waardering voor deze kunstwerken suggereert dat esthetiek voor hen een rol speelt in hoe zij hun wijk beleven, wat bijvoorbeeld blijkt uit het volgende fragment:

Onderzoeker: *“Waarom heb je hier een foto van gemaakt?”*

Kind: *“Mooie kunst, met een betekenis”*

Onderzoeker: *“En hoezo vind je dat belangrijk in de wijk?”*

Kind: *“Het maakt de wijk mooier.”*

[hier afbeelding 4]

Afbeelding 4

Foto van Kunst in de Wijk Genomen door een Kind in Crooswijk.

Organisaties

Lokale *organisaties* werden door de kinderen regelmatig in beeld gebracht als belangrijke institutionele plekken in de wijk. Dit betroffen onder meer welzijnsorganisaties, sportverenigingen en wijkinitiatieven die naschoolse activiteiten aanbieden. Uit de foto's en de gesprekken blijkt dat kinderen actief deelnemen aan het aanbod van activiteiten dat wordt geboden in de wijk. Daarmee wordt veel van hun vrije tijd gestructureerd ingevuld: *“Naar de bouwkeet, naar de moskee, ook nog buitenspelen. Ja, ik heb ook nog zwemles en turnen.”*

[hier afbeelding 5]

Afbeelding 5

Foto van een Lokale Welzijnsorganisatie Genomen door een Kind in Reyerood.

Binnen de organisaties die kinderen als belangrijk beschouwden werden *religieuze organisaties*, zoals de moskee of kerk, ook gefotografeerd en genoemd. Kinderen beschreven deze als plekken waar zij zich veilig en welkom voelen. Zo vertelt een kind dat de moskee belangrijk is, want daar worden vrienden ontmoet, activiteiten gedaan, en er wordt geleerd en samen gegeten. Kinderen beklemtoonden bijvoorbeeld ook het belang van de moskee voor continuïteit: *“dan zou ik [als belangrijke plek] de moskee kiezen, dan zou ik zeggen; omdat die plek ken ik al heel lang, sinds dat ik gewoon geboren ben, ofzo.”*

[hier afbeelding 6]

Afbeelding 6

Foto van een Moskee Genomen door een Kind in Bospolder-Tussendijken.

Discussie

In deze studie onderzochten we welke fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen volgens kinderen bijdragen aan hun welzijn in drie diverse, vaak gestigmatiseerde Rotterdamse wijken. Door gebruik te maken van een krachtgerichte, participatieve benadering, aan de hand van de photovoice-methode, boden we kinderen de mogelijkheid om hun perspectief te delen op de

plekken die zij als belangrijk ervaren. Onze resultaten tonen aan dat kinderen op betekenisvolle wijze gebruik maken van uiteenlopende hulpbronnen in hun wijk, variërend van natuur en speelplekken tot winkels, organisaties en kunstwerken.

Reflectie op de Bevindingen

De geïdentificeerde hulpbronnen weerspiegelen de driedeling in fysieke, sociale en institutionele domeinen en dragen mogelijk direct en indirect bij aan het welzijn van kinderen (Christian et al., 2015; [Auteurs 1], 2025). Groene en blauwe ruimtes worden mogelijk ervaren als rustgevend en kunnen, net als ruimtes voor sport en spel, uitnodigen tot bewegen en interactie met leeftijdsgenoten. Daarnaast dragen ontmoetingsplekken in de buurt en activiteiten van wijkorganisaties mogelijk bij aan gevoelens van verbondenheid, veiligheid en zelfvertrouwen. Deze resultaten sluiten aan bij de sociaalecologische benadering (Bronfenbrenner, 1993) en eerdere studies (e.g., Poon et al., 2022; Rubio-Cabañez, 2024; Turkmani et al., 2023) die benadrukken dat het welzijn van kinderen mede afhangt van de hulpbronnen in hun directe leefomgeving.

Bovendien kwamen uit de resultaten, zowel uit de foto's als uit de gesprekken met de kinderen, enkele interessante inzichten naar voren. Ten eerste komt naar voren dat kinderen zich bewegen binnen een beperkte ruimte: hun leefwereld concentreert zich grotendeels rond huis, school en een paar vertrouwde plekken in de wijk, die zij meestal gebruiken met bekenden uit hun eigen kring. Dit benadrukt het belang van nabijheid en toegankelijkheid van hulpbronnen (Christian et al., 2015). Voor kinderen is de wijk niet een achtergronddecor, maar een direct ervaren ruimte waarin betekenisvolle interacties plaatsvinden. Zo kwam in de resultaten naar voren dat kinderen de wijk ook toe-eigenen. Enerzijds maken de kinderen graag gebruik van de plekken die voor hen ingericht zijn, zoals speeltuintjes. Anderzijds maken ze gebruik van plekken die misschien niet in de eerste plaats voor hen bedoeld zijn en waar zij zelf een nieuwe functie aan toewijzen. Dit benadrukt het idee dat kinderen actief deelnemen aan hun omgeving en daarin gebruik maken van hulpbronnen die bijdragen aan hun ontwikkeling (Eriksson & Dahlblom, 2020).

Opvallend in onze resultaten is, ten tweede, de rol van kunst. Kunst, in de vorm van muurschilderingen of monumenten, werd gewaardeerd vanwege de esthetische waarde, maar ook als symbool voor gedeelde identiteit en trots op de wijk. Dit is relevant in het licht van onderzoek dat vooral wijst op de negatieve effecten van fysieke desorganisatie (Jones et al., 2024); onze

bevindingen laten juist zien hoe schoonheid, herkenbaarheid en culturele expressie mogelijk positieve hulpbronnen kunnen vormen voor welzijn. Deze bevinding sluit aan bij de bredere internationale literatuur die erop wijst dat aantrekkelijke, esthetisch verzorgde wijken samenhangen met lagere stressniveaus, in het bijzonder in achtergestelde buurten (Henderson et al., 2016). Onze studie laat zien dat kinderen deze esthetiek niet alleen waarnemen, maar ook waarderen als bron van trots en identiteit, bijvoorbeeld in hun waardering voor muurschilderingen of bloeiende bomen. Dit onderstreept het belang van kunst en schoonheid als positieve, welzijnsbevorderende hulpbronnen, ook in de beleving van kinderen.

Ten derde laten onze resultaten zien dat organisaties in de wijk kinderen steun en structuur kunnen bieden, met religie als een opvallend thema binnen dit institutionele domein. Religieuze instellingen, met name de moskee, werden benoemd als plekken van continuïteit, geborgenheid en sociale verbinding, met ruimte voor ontwikkeling en ontmoeting. Dit sluit aan bij eerder onderzoek waaruit is gebleken dat religie een positieve rol kan spelen in het bevorderen van welzijn en veerkracht bij kinderen (McLeigh et al., 2020).

Sterktes en Beperkingen

Een belangrijke sterkte van dit onderzoek is de participatieve en krachtgerichte benadering, waarmee we niet alleen *over* kinderen, maar *met* kinderen onderzoek deden. De combinatie van visueel materiaal en gesprekken leverde rijke data op over hoe kinderen plekken ervaren en benutten. Ook sluit onze krachtgerichte benadering aan bij het perspectief van Green (2015), die pleit voor een verschuiving van een '*geography of inequality*' naar een benadering waarin ook de kansen en hulpbronnen in gestigmatiseerde wijken zichtbaar worden gemaakt. Een andere sterkte van dit onderzoek is de erkenning van de veelzijdigheid van plekken in de wijk: veel plekken (zoals een park) blijken meerdere functies tegelijk te vervullen (zoals het ontmoeten van leeftijdsgenoten, rust vinden, en spelen). Toekomstig onderzoek kan hierop voortbouwen met een multidisciplinair perspectief waarin fysieke, sociale en institutionele dimensies samenkomen. Tegelijkertijd kent onze aanpak ook beperkingen. Omdat kinderen specifiek werd gevraagd om fijne of belangrijke plekken in de wijk te fotograferen, lag de nadruk op de fysieke omgeving. Dit beperkt mogelijk de zichtbaarheid van andere en minder zichtbare potentiële hulpbronnen, zoals sociale relaties (zoals vertrouwenspersonen of informele netwerken) of institutionele ondersteuning (zoals scholen, buurtwerkers of zorginstanties). Het is waardevol om in vervolgonderzoek te onderzoeken of een andere vraagstelling kan leiden tot het vastleggen van

meer diverse plekken. Ook lag de nadruk in onze studie op de foto's en minder op de narratieven van kinderen over de plekken die zij fotografeerden. Daardoor bleef de koppeling tussen de aangewezen plekken en bredere concepten als welzijn, en de onderliggende factoren die daaraan bijdragen, deels interpretatief. Tot slot vraagt de relatie tussen de (veelal witte, theoretisch opgeleide en vrouwelijke) onderzoekers en de kinderen in de wijk voortdurende reflectie: hoewel we via langdurige aanwezigheid en samenwerking met sleutelfiguren vertrouwen opbouwden, blijft deze sociale afstand van belang in het begrijpen van interacties en interpretaties. Zo kunnen wij als onderzoekers foto's of uitspraken anders hebben geïnterpreteerd vanwege een ander begrip van de context, terwijl kinderen mogelijk sociaal wenselijke antwoorden hebben gegeven om aan veronderstelde verwachtingen te voldoen.

Wetenschappelijke en Maatschappelijke Implicaties

Dit onderzoek laat zien dat de inzet van photovoice als participatieve methode kinderen niet alleen in staat stelt om hun stem te laten horen, maar ook kan aanzetten tot concrete actie. In Crooswijk zijn bijvoorbeeld twee initiatieven van kinderen, het opknappen van een plein en het organiseren van een sportevenement, daadwerkelijk in uitvoering gebracht. Dit illustreert dat zulke methoden niet alleen inzicht opleveren, maar ook kunnen bijdragen aan eigenaarschap, betrokkenheid en daadwerkelijke verandering. Bovendien sluit onze methodologie aan bij bredere internationale oproepen (Clark et al., 2020) om kinderen actief te betrekken bij de vormgeving van kindvriendelijke steden. De bevindingen tonen aan dat kinderen over waardevolle kennis beschikken over hun leefomgeving, mits zij op een passende manier worden betrokken.

Onze studie onderstreept het belang van contextgevoelig en krachtgericht beleid dat voortbouwt op bestaande hulpbronnen. Beleidsmaatregelen die fysieke schoonheid, sociale verbinding en institutionele continuïteit dichtbij huis versterken, dragen mogelijk bij aan een gezonde en veerkrachtige leefomgeving voor kinderen. Bijvoorbeeld door het integreren van natuurlijke elementen in de wijkinrichting, het stimuleren van initiatieven vanuit religieuze instellingen die bijdragen aan sociale cohesie, educatie of jeugdparticipatie, het gebruik van kunst om verbondenheid te versterken, en het investeren in buurthuizen, jeugdcentra en sportverenigingen met laagdrempelige toegang. Bij dit alles is het belangrijk kinderen actief te betrekken in wijkontwikkeling, bijvoorbeeld via kinderraden of participatieprojecten.

Conclusie

Deze studie draagt bij aan een groeiend onderzoeksveld dat niet alleen kijkt naar potentiële risico's in de wijk waarin kinderen opgroeien, maar ook oog heeft voor de hulpbronnen die kinderen ervaren als steunend. Door kinderen een actieve rol te geven in het in kaart brengen van hun leefomgeving, kunnen we werken aan meer veerkrachtige en kindvriendelijke buurten. Photovoice blijkt een passende methode om de stem van kinderen te laten weerklinken, en om verandering te stimuleren die het welzijn van kinderen kan vergroten. Verdere studies zouden kunnen onderzoeken hoe deze participatieve inzichten kunnen worden geïntegreerd in beleidsontwikkeling, stadsplanning en lokale preventiepraktijken gericht op het bevorderen van een positieve ontwikkeling van kinderen.

Verklaring Data en Syntax

De data behorende bij de in het artikel beschreven analyses zijn opvraagbaar bij de auteurs.

Beschikbaarheid analyse codes, output en data

Analyse codes en output

De analyse codes en output zijn beschikbaar gesteld en dit is in het artikel aangegeven:

- Ja, analyse codes en output zijn vrij toegankelijk via de volgende URL: *Deze gaan wij uploaden op onze OSF-pagina. De link naar de OSF-pagina waarop deze bestanden staan voegen we toe in de definitieve versie om anonimiteit van de auteurs te waarborgen.*

Data

Ik heb in het artikel aangegeven hoe de data behorende bij de in het artikel beschreven analyses verkregen kunnen worden:

- Ja, maar de data zijn niet vrij toegankelijk maar alleen opvraagbaar bij de auteur(s). Ik heb dit als volgt beschreven in het artikel: *Onder het kopje Verklaring Data en Syntax (zie hierboven) hebben wij deze informatie toegevoegd.*

Bijdrage per Auteur

Bijdrage per auteur: CRediT

- Conceptualization: DM, JS, MG, MK, JW
- Data curation DM, JS
- Formal analysis: DM, JS
- Funding acquisition MG, MK, JW
- Investigation DM, JS, MG, MK, JW
- Methodology DM, JS, MG, MK, JW
- Project administration DM, JS, JW
- Resources JW
- Software
- Supervision DM, JS, JW
- Validation
- Visualization
- Writing – original draft: DM, JS
- Writing – review and editing: MG, MK, JW

Referentielijst

- ATLAS.ti Scientific Software Development GmbH. (2025). *ATLAS.ti Mac (version 25.0.1.32924)* [Kwalitatieve data analyse software]. <https://atlasti.com>
- Ataol, Ö., Krishnamurthy, S., & van Wesemael, P. (2019). Children's participation in urban planning and design: A systematic review. *Children, Youth and Environments*, 29(2), 27–47. <https://doi.org/10.7721/chilyoutenvi.29.2.0027>
- Beese, S., Drumm, K., Wells-Yoakum, K., Postma, J., & Graves, J. M. (2023). Flexible resources key to neighborhood resilience for children: A scoping review. *Children*, 10(11), 1791.
- Braun, V., & Clarke, V. (2022). *Thematic analysis: A practical guide*. SAGE Publications.
- Brendtro, L. K., Brokenleg, M., & Van Bockern, S. (2005). The circle of courage and positive psychology. *Reclaiming Children and Youth*, 14(3), 130.
- Bronfenbrenner, U. (1993). Ecological models of human development. In M. Gauvain & M. Cole (Eds.), *Readings on the development of children* (2nd ed., pp. 37–43).
- Byrne, D. (2022). A worked example of Braun and Clarke's approach to reflexive thematic analysis. *Quality and Quantity*, 56(3), 1391–1412. <https://doi.org/10.1007/s11135-021-01182-y>
- Carpenter, J. (2022). Picture this: Exploring photovoice as a method to understand lived experiences in marginal neighbourhoods. *Urban Planning*, 7(3), 351–362. <https://doi.org/10.17645/up.v7i3.5451>
- Christian, H., Zubrick, S. R., Foster, S., Giles-Corti, B., Bull, F., Wood, L., ... & Boruff, B. (2015). The influence of the neighborhood physical environment on early child health and development: A review and call for research. *Health & Place*, 33, 25–36. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2015.01.005>
- Cho, E. Y., & Yu, F. (2020). A Review of Measurement Tools for Child Wellbeing. *Children and Youth Services Review*, 119, 105576. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105576>
- Clark, A. (2010). Young children as protagonists and the role of participatory, visual methods in engaging multiple perspectives. *American Journal of Community Psychology*, 46(1–2), 115–123. <https://doi.org/10.1007/s10464-010-9332-y>
- Clark, H., Coll-Seck, A. M., Banerjee, A., Peterson, S., Dalglish, S. L., Ameratunga, S., ... & Costello, A. (2020). A future for the world's children? A WHO–UNICEF–Lancet

- Commission. *The Lancet*, 395(10224), 605–658. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(19\)32540-1](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(19)32540-1)
- Eriksson, M., & Dahlblom, K. (2020). Children's perspectives on health-promoting living environments: The significance of social capital. *Social Science & Medicine*, 258, 113059. <https://doi.org/10.3390/ijerph17072367>
- Evans, G. W. (2021). The physical context of child development. *Current Directions in Psychological Science*, 30(1), 41–48. <https://doi.org/10.1177/1359105319845374>
- Franzoi, D., Bockting, C. L., Bennett, K. F., Odom, A., Lucassen, P. J., Pathania, A., ... & Breedvelt, J. J. (2024). Which individual, social, and urban factors in early childhood predict psychopathology in later childhood, adolescence and young adulthood? A systematic review. *SSM-Population Health*, 25, 101575. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2023.101575>
- Gemeente Rotterdam. (2023, 28 maart). *Kijk op de wijk Groot en Oud IJsselmonde 2022–2026*. <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/ijsselmonde>
- Henderson, H., Child, S., Moore, S., Moore, J. B., & Kaczynski, A. T. (2016). The influence of neighborhood aesthetics, safety, and social cohesion on perceived stress in disadvantaged communities. *American Journal of Community Psychology*, 58(1–2), 80–88. <https://doi.org/10.1002/ajcp.12081>
- Ige-Elegbede, J., Pilkington, P., Orme, J., Williams, B., Prestwood, E., & Louch, G. (2020). Designing healthy communities: Creating evidence on metrics for built environment features associated with walkable neighbourhood activity centres. *BMC Public Health*, 20, 1–14. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09064-4>
- Jespersen, B. V., Korbin, J. E., & Spilsbury, J. C. (2021). Older neighbors and the neighborhood context of child well-being: Pathways to enhancing social capital for children. *American Journal of Community Psychology*, 68(3–4), 402–413. <https://doi.org/10.1007/s12187-020-09759-2>
- Jones, M. S., Everett, H. D., & Hoffmann, J. P. (2024). The combined effects of adverse childhood experiences and neighborhood quality on child health and well-being. *Child Abuse & Neglect*, 154, 106913. <https://doi.org/10.1177/0044118X231174527>

- Kellett, M. (2010). Small shoes, big steps! Empowering children as active researchers. *American Journal of Community Psychology*, 46, 195–203. <https://doi.org/10.1007/s10464-010-9324-y>
- Kullberg, J., Mouktadibillah, R., & de Vries, J. (2021). *Opgroeien in een kwetsbare wijk*. Sociaal en Cultureel Planbureau.
<https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2021/05/27/opgroeien-in-een-kwetsbare-wijk>
- McDaniel, S., & Yarbrough, A. M. (2016). A literature review of afterschool mentoring programs for children at risk. *Journal of At-Risk Issues*, 19(1), 1–9.
- McLeigh, J. D., & Taylor, D. (2020). The role of religious institutions in preventing, eradicating, and mitigating violence against children. *Child Abuse & Neglect*, 110, 104313.
<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104607>
- Minh, A., Muhajarine, N., Janus, M., Brownell, M., & Guhn, M. (2017). A review of neighborhood effects and early child development: How, where, and for whom, do neighborhoods matter? *Health & Place*, 46, 155–174.
<https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2017.04.012>
- Oberle, E., Schonert-Reichl, K. A., & Zumbo, B. D. (2011). Life satisfaction in early adolescence: Personal, neighborhood, school, family, and peer influences. *Journal of Youth and Adolescence*, 40(7), 889–901. <https://doi.org/10.1007/s10964-010-9599-1>
- Odgers, C. L., Moffitt, T. E., Tach, L. M., Sampson, R. J., Taylor, A., Matthews, C. L., & Caspi, A. (2009). The protective effects of neighborhood collective efficacy on British children growing up in deprivation: A developmental analysis. *Developmental Psychology*, 45(4), 942–957. <https://doi.org/10.1037/a0016162>
- Osborne, C., Baldwin, C., Thomsen, D., & Woolcock, G. (2017). The unheard voices of youth in urban planning: Using social capital as a theoretical lens in Sunshine Coast, Australia. *Children's Geographies*, 15(3), 349–361.
<https://doi.org/10.1080/14733285.2016.1249822>
- Pereira, M. A., Li, K. K., & Power, T. G. (2024). Neighborhood opportunity and adolescent well-being. *Journal of Youth and Adolescence*, 53, 1223–1240. <https://doi.org/10.1007/s10964-024-01897-2>
- Poon, B. T., Atchison, C., & Kwan, A. (2022). Understanding the influence of community-level determinants on children's social and emotional well-being: A systems science and

- participatory approach. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(10), 5972. <https://doi.org/10.1007/s12187-021-09876-0>
- Robinette, J. W., et al. (2021). Perceived neighborhood cohesion buffers COVID-19 impacts on mental health in a United States sample. *Social Science & Medicine*, 285, 114269. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2021.114269>
- Rubio-Cabañez, M. (2024). Stratifying cities: The effect of outdoor recreation areas on children's well-being. *European Sociological Review*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1093/esr/jcae028>
- Sampson, R. J., Raudenbush, S. W., & Earls, F. (1997). Neighborhoods and violent crime: A multilevel study of collective efficacy. *Science*, 277(5328), 918–924. <https://doi.org/10.1126/science.277.5328.918>
- Solar, O., & Irwin, A. (2010). *A conceptual framework for action on the social determinants of health*. WHO Document Production Services. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241500852>
- [Auteurs 1] (2025). *The neighborhood resources that shape children's wellbeing: A systematic literature review* [Manuscript ingediend voor publicatie].
- [Auteurs 2] (in voorbereiding). *Photovoice methodiekbeschrijving*.
- Turkmani, S., Bista, S., Wang, J. J., O'Donnell, A. W., Thomson, C., Radcliffe, N. J., ... & Brooks, F. (2023). Social and emotional wellbeing among young people: The mitigating role of ecological domains. *Child Indicators Research*, 16(3), 941–962. <https://doi.org/10.1007/s12187-022-10008-8>
- Ungar, M. (2015). Resilience and culture: The diversity of protective processes and positive adaptation. In L. C. Theron, L. Liebenberg, & M. Ungar (Eds.), *Youth resilience and culture: Commonalities and complexities* (pp. 37–48). Springer. https://doi.org/10.1007/978-94-017-9415-2_3
- Verenigde Naties. (1989). *Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind*. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/verdragen/1989/11/20/internationaal-verdrag-inzake-de-rechten-van-het-kind>
- Vuuren, C. L. van, Reijneveld, S. A., Wal, M. F., van der & Verhoeff, A. P. (2014). Neighborhood socioeconomic deprivation characteristics in child (0–18 years) health studies: A review. *Health & Place*, 29, 34–42. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2014.05.010>

Mail met reactie over de inzending

Van: "Jochum Veenstra" <jeugdinontwikkeling@outlook.com>

Aan: "Donna de Maat" <demaat@essb.eur.nl>

Onderwerp: Redacteursbeslissing

Geachte Donna de Maat,

Graag deel ik mee dat uw manuscript, Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen voor Welzijn in de Wijk: Een Photovoice-Studie in Rotterdam, doorsturen naar peer reviewers.

Als u vragen heeft, neem dan contact met mij op via jeugdinontwikkeling@outlook.com.

Met vriendelijke groet,

Jochum Veenstra

Mail met reviews over eerste versie

Van: "Jochum Veenstra" <jeugdinontwikkeling@outlook.com>

Aan: "Donna de Maat" <demaat@essb.eur.nl>

Onderwerp: Redacteursbeslissing

Geachte Donna de Maat, Julia Steenwegen, Mathieu Gielen, Marije Kesselring, Joyce Weeland, CORNER consortium,

Uw artikel "Themanummer Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen voor Welzijn in de Wijk: Een Photovoice-Studie in Rotterdam" is beoordeeld door twee leden van de redactie.

Beiden vinden het een relevant artikel, maar hebben nog wel vragen en komen daarom tot het oordeel dat er een revisie nodig is.

In het algemeen schrijven ze:

Reviewer 1: Dit is een mooi en vernieuwend onderzoek dat op inspirerende wijze laat zien hoe kinderen actief kunnen bijdragen aan kennisontwikkeling over hun leefomgeving. De gekozen methode geeft kinderen niet alleen een stem, maar doet dat op een speelse en betekenisvolle manier. De praktische implicaties voor beleid en praktijk zijn sterk en relevant. Tegelijkertijd zijn er enkele punten die nog nadere verduidelijking vragen, met name rondom het gebruik en de afbakening van de term welzijn en in de presentatie van de bevindingen, waar de relatie tussen clusters en thema's helderder uitgewerkt kan worden. Al met al is dit een waardevolle bijdrage aan het veld van kindgerichte wijkonderzoeken.

Reviewer 2: Dit is een interessante studie die gebruik maakt van de photovoice methode om te onderzoeken welke wijkfactoren belangrijk zijn voor kinderen. In het artikel wordt besproken welke verschillende hulpbronnen in hun wijk de kinderen aanwijzen en is ook een mooie illustratie van participatief onderzoek met kinderen. Belangrijke verbeterpunten zijn nog wel dat niet goed duidelijk wordt waarom er maar beperkt gebruik is gemaakt van de narratieven van de kinderen en waarom deze niet zijn meegenomen in de coderingen. Ook zou het participatieve element nog verder kunnen zijn doorgevoerd. Tenslotte ontbreekt er soms wat informatie en is het de vraag of deze studie echt heeft gekeken naar hulpbronnen voor WELZIJN.

Zou u voor 16 september de nieuwe versie willen uploaden?

Voeg bij u nieuwe versie zowel een antwoordbrief als een versie van het manuscript mét track and trace (of arceringen).

Onder deze mail kan u de reviews lezen. Wilt u een nieuwe versie indienen dan kan dat via jeugdinhoudontwikkeling.nl

Zou u de ontvangst van deze mail willen bevestigen door te mailen naar: jeugdinhoudontwikkeling@outlook.com

Met vriendelijke groeten,
Jochum Veenstra (redactie-secretaris)

Reviewer 1:

Aanbeveling: Revisies benodigd

Titel

De titel is compact en passend bij de inhoud van het artikel. Zie hierbij wel mijn kanttekening (die ik later duidelijker uitleg) bij het gebruik van de term welzijn.

Abstract

meerdere wijzigingen zijn nodig

Abstract - toelichting

De volgende zin in de abstract verdient aanvulling om de relevantie voor het welzijn van kinderen duidelijker te maken. Deze zin leest nu wat onaf; het is niet duidelijk wat de relatie is tussen deze hulpbronnen en het welzijn van kinderen :

“Uit de resultaten blijkt dat kinderen verschillende fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen in hun wijk aanwijzen, waaronder ontmoetingsplekken, speelplekken, groene en blauwe ruimtes, kunst, en organisaties.”

Er ontbreken enkele kerngegevens die doorgaans in een abstract worden vermeld om de studie goed te kunnen duiden:

- De gemiddelde leeftijd van de deelnemende kinderen.
- Het percentage jongens en meisjes.
- Gemiddelde duur en afstand van de wandeling(en).

Bijsluit:

- De volgende stelling wordt vrij stellig gepresenteerd:

“Photovoice blijkt niet alleen een passende methode om de stem van kinderen te laten weerklinken, maar ook om daadwerkelijk verandering te stimuleren die het welzijn van kinderen kan vergroten.”

Deze formulering wekt de indruk dat er sprake is van een direct causaal verband tussen het gebruik van Photovoice en daadwerkelijke verandering. Voor een lezer die nog niet bekend is met de inhoud van het artikel of de resultaten, is dit niet vanzelfsprekend. Overweeg daarom om deze zin iets voorzichtiger of tentatiever te formuleren, bijvoorbeeld door te spreken van potentie tot verandering of mogelijk bijdragend aan verandering. Pas later, in de discussie, blijkt waar deze uitspraak op gebaseerd is (prachtig dat jullie studie tot zulke verandering heeft geleid!) en daar komt het ook overtuigender naar voren. Het zou dus helpen om in de bijsluit nog iets terughoudender te zijn of om heel kort te duiden waarop deze claim is gebaseerd.

Inleiding

meerdere wijzigingen zijn nodig

Inleiding - toelichting

De volgende zin is op dit moment nog niet heel helder geformuleerd:

“In elke wijk bevinden zich echter ook tal van hulpbronnen voor het welzijn, oftewel de algemene kwaliteit van leven (Cho & Yu, 2020) van de kinderen die er wonen.”

Het gebruik van de term welzijn in combinatie met de definitie kwaliteit van leven roept vragen op. ‘Welzijn’ wordt in de literatuur vaak geassocieerd met mentale of sociaal-emotionele aspecten, terwijl kwaliteit van leven breder is en ook fysieke en materiële dimensies omvat. In de tekst wordt niet duidelijk waarom juist deze definitie van welzijn is gekozen, en of dit aansluit bij hoe welzijn verderop in het artikel wordt benaderd. Overweeg om het begrip welzijn explicieter te definiëren en toe te lichten waarom deze term (in plaats van bijvoorbeeld ‘kwaliteit van leven’ of ‘ervaren leefomgeving’) gekozen is. Dit draagt bij aan scherpere positionering van het artikel.

In de methodesectie wordt welzijn later omschreven als: “positief ervaren, dat wil zeggen: plekken waar zij graag komen, waar zij zich fijn voelen en plekken die belangrijk voor hen zijn.” Dat is een duidelijke en bruikbare omschrijving, maar het roept de vraag op of welzijn wel de meest passende overkoepelende term is. Voor een lezer die het artikel minder grondig leest dan een reviewer, zou deze keuze mogelijk verwarring oproepen. Overweeg al in de inleiding een consistente en toegankelijke definitie van welzijn te geven die overeenkomt met de gehanteerde betekenis in de methode.

In deze zin: “institutioneel, zoals de toegankelijkheid van voorzieningen” is nog onduidelijk wat voor soort voorzieningen bedoeld worden. Later in de tekst volgt wel een uitleg, maar op deze plek leest de zin wat stroef. Licht kort toe wat voor voorzieningen bedoeld worden, of verwijst expliciet naar de latere nadere invulling.

In de eerste alinea van de inleiding zou nog sterker de relevantie van de studie toegelicht kunnen worden. De lezer leest dat kennis over wijkfactoren schaars is, maar niet wat dit onderzoek daar precies aan toevoegt of waarom dit belangrijk is. Benoem explicieter wat het verwachte inzicht of de mogelijke impact is van deze studie.

Bij de zin: “De wijk is vooral belangrijk voor het welzijn van personen die er veel tijd in doorbrengen” zou het behulpzaam zijn om hier een bron bij te vermelden, zodat het onderbouwd wordt vanuit bestaande literatuur.

De volgende zin: “Daarnaast zijn wijkfactoren die welzijn versterken mogelijk niet overal en voor iedereen hetzelfde, maar kunnen ze afhangen van de specifieke context (Minh et al., 2017; Ungar, 2015).” lijkt twee verschillende zaken te combineren: 1. De objectieve aanwezigheid van wijkfactoren kan verschillen tussen contexten. 2. De manier waarop wijkfactoren ervaren worden, kan verschillen tussen groepen.

Beide zijn relevante inzichten, maar het onderscheid daartussen blijft in deze alinea wat onderbelicht. De alinea biedt ook nog onvoldoende onderbouwing voor beide aspecten. Overweeg om dit onderscheid explicieter te maken, en de relevantie van het tweede punt, de subjectieve ervaring, extra te benadrukken, omdat dat juist de kern raakt van het huidige onderzoek.

De relevantie van het betrekken van kinderen wordt helder en overtuigend beschreven. Wat echter nog mist in de afsluiting van de alinea over Photovoice is een duidelijke afronding van het

argument: Wat is precies het doel van deze paragraaf? Wat voegt deze studie toe aan de bestaande kennis over dit onderwerp? Welk kennisvlak wordt opgevuld en waarom? De alinea eindigt nu wat abrupt en laat de lezer zonder duidelijk antwoord op de vraag: wat willen de auteurs met dit onderzoek toevoegen aan de huidige literatuur?

De term en focus op een krachtgerichte benadering is een mooie keuze, en het is sterk dat dit expliciet benoemd en gebruikt wordt. Tegelijkertijd verdient dit concept iets meer toelichting in de inleiding. Wat verstaan de auteurs precies onder een krachtgerichte benadering, en waarom is deze hier relevant? De huidige toelichting focust vooral op de selectie van wijken, terwijl de krachtgerichte benadering ook op methodologisch en inhoudelijk niveau gevolgen heeft. Geef kort aan waarom deze benadering past bij de doelstelling van het onderzoek en hoe dit terugkomt in de werkwijze. In de methode komt het kort aan bod, maar dit moet in de inleiding al helder zijn vanuit een theoretisch perspectief.

Methode

meerdere wijzigingen zijn nodig

Methode - toelichting

De beschrijving van de selectie van de wijken is op dit moment summier. Er wordt gesproken over “drie onderling verschillende, gestigmatiseerde wijken in Rotterdam met grote diversiteit aan bewoners”, maar dit doet mogelijk onvoldoende recht aan het selectieproces. Geef expliciet aan op basis van welke criteria of overwegingen deze wijken zijn gekozen. Welke factoren speelden een rol? Zijn er bijvoorbeeld beleidsmatige, sociaal-demografische of praktische afwegingen gemaakt? Extra toelichting zou de transparantie van de onderzoeksopzet ten goede komen.

Het is op dit moment niet helemaal duidelijk met wie de onderzoekers meeliepen in de wijk, en wat er precies onder die meeloopmomenten viel. Licht toe wie de gidsen of begeleiders waren tijdens deze observaties (professionals, bewoners, kinderen?) en wat er tijdens deze momenten precies werd geobserveerd of besproken.

Het aantal benaderde klassen/kinderen wordt niet genoemd. Vermeld hoeveel kinderen en/of klassen zijn benaderd, en hoe het selectie- of wervingsproces is verlopen. Dit geeft inzicht in de reikwijdte en mogelijke selectiebias van het onderzoek.

Bij het maken van de foto's is onduidelijk onder wiens begeleiding dit gebeurde. Benoem wie de kinderen begeleidde tijdens het fotograferen, en of dit bijvoorbeeld leerkrachten, onderzoekers of andere begeleiders waren. Ik neem aan dat dit sowieso de onderzoekers waren?

Aangezien het aparte artikel over de methodologie nog niet gepubliceerd is, zou het waardevol zijn om hier al kort te beschrijven welke (soorten) vragen aan bod kwamen tijdens de gesprekken over de foto's. Dit helpt de lezer beter te begrijpen wat de aard en diepgang van de gesprekken was.

De praktische uitvoering van de Photovoice-activiteit verdient wat meer detail. Deze informatie is relevant om verschillen in aantal foto's per wijk te kunnen duiden en om de reproduceerbaarheid van de methode te verbeteren:

- o Hoe lang gingen de kinderen per wijk de wijk in?
- o Was er een beperking op het aantal te maken foto's, of mochten zij zelf bepalen hoeveel ze

fotografeerden?

o Hoeveel camera's waren er beschikbaar?

o Werkten de kinderen in groepjes of individueel?

o Hoe verliep het hele proces van foto maken tot het bespreken ervan?

Tot slot: aangezien er percentages worden genoemd met betrekking tot het dubbel coderen van de foto's, zou het behulpzaam zijn om in de methodesectie ook het totaal aantal gemaakte foto's al te vermelden (en niet pas in de resultaten).

Resultaten

meerdere wijzigingen zijn nodig

Resultaten - toelichting

De beschrijving van de clusteranalyse in stap 3 laat zien dat alle clusters uit de literatuurreview terugkwamen in de foto's van de kinderen. Dit is een belangrijk gegeven, en het zou behulpzaam zijn om op deze plek opnieuw kort te verwijzen naar de oorspronkelijke bron(nen) waarop deze clusters gebaseerd zijn. Dat helpt de lezer om de verbinding met de eerder beschreven theorie expliciet terug te vinden.

“Interessant” moet vermoedelijk “interessant” zijn.

Verderop wordt gesproken over "thematische codering volgens drie categorieën: fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen" en over de verdeling van het aantal foto's over deze thema's (235 fysieke, 98 institutionele, en 9 sociale hulpbronnen). Deze informatie is waardevol, maar komt momenteel vrij abrupt en zonder visuele of tekstuele ondersteuning. Het zou behulpzaam zijn om in de buurt van Tabel 2, een kort overzicht te geven van wat er precies onder elk type hulpbron wordt verstaan. Daarmee wordt ook duidelijker hoe stap 3 (de clusters) zich verhoudt tot stap 4 (de thematische codering).

Overweeg om Tabel 2 om te zetten in een visuele figuur, bijvoorbeeld met pijlen of verbindingslijnen, waarin duidelijk zichtbaar wordt hoe elk cluster uit stap 3 gekoppeld is aan een van de drie overkoepelende thema's. Dat zou de structuur van de resultaten verduidelijken en lezers helpen om de logica van de analyse te volgen.

Wat betreft de presentatie van de resultaten zelf: er is gekozen om per cluster verschillende observaties te beschrijven, maar niet alle clusters komen daarbij aan bod, en de relatie tot de drie thema's wordt niet altijd expliciet gemaakt. Daardoor leest deze sectie wat versnipperd en ad hoc. Het is niet direct duidelijk waarom deze vorm is gekozen, en dat maakt het voor de lezer lastig om het overzicht te behouden.

Overweeg om de resultaten thematisch te structureren, dus per hulpbrontype (fysiek, sociaal, institutioneel), waarbij per thema wordt toegelicht wat uit de foto's en gesprekken naar voren kwam. De clusters uit stap 3 kunnen dan binnen elk thema terugkomen als subcategorieën of illustraties. Dit zou zorgen voor meer consistentie en houvast in de tekst, en maakt het gemakkelijker om verbanden te leggen.

Indien er bewust is gekozen voor de huidige opzet (bijvoorbeeld omdat dit gebruikelijk is binnen de methode), dan zou het helpen om dat kort toe te lichten in de tekst. Dit neemt mogelijke verwarring weg bij lezers die minder vertrouwd zijn met deze analysemethode.

Discussie

meerdere wijzigingen zijn nodig

Discussie - toelichting

De discussie biedt een sterke en overtuigende reflectie op het belang van het perspectief van kinderen in wijkonderzoek. Met name de manier waarop het gebruik van visuele methoden, zoals Photovoice, de betrokkenheid en impact van kinderen zichtbaar maakt en (zelfs met deze studie al) bij kan dragen aan daadwerkelijke verandering, wordt op krachtige wijze uiteengezet. De implicaties voor beleid en praktijk zijn daarmee overtuigend geformuleerd.

Tegelijkertijd zijn er nog enkele aandachtspunten die de leesbaarheid en helderheid van de discussie kunnen versterken. Een belangrijk punt betreft de verbinding tussen de eerder beschreven clusters en de drie overkoepelende thema's (fysiek, sociaal, institutioneel). Die relatie blijft ook in de discussie nog wat impliciet. Het zou behulpzaam zijn als explicieter wordt gemaakt welke clusters of typen hulpbronnen binnen elk thema vooral opvielen, en hoe die verband houden met de observaties en interpretaties uit het onderzoek. Voor de lezer zou dit bijdragen aan een meer samenhangend beeld van de bevindingen.

Bij het interpreteren van de resultaten valt met name de opvallend lage score op het thema sociale hulpbronnen op: slechts negen van de in totaal 342 foto's vallen onder dit thema. Dit verschil verdient in de discussie meer aandacht. Waarom werden er relatief weinig sociale hulpbronnen in beeld gebracht? En wat betekent dat voor de interpretatie van de resultaten? Het komt nu heel kort aan bod bij de beperkingen zo lijkt het. Daar tegenover staat dat juist fysieke hulpbronnen een opvallend prominente plek innemen. Het zou waardevol zijn om hierover verder te reflecteren, bijvoorbeeld in termen van zichtbaarheid, toegankelijkheid of invloed van de methode zelf.

In aansluiting daarop roept de bevinding dat vooral fysieke elementen in beeld zijn gebracht ook de vraag op in hoeverre de gekozen aanpak hier mogelijk invloed op heeft gehad. Ik ben benieuwd hoe jullie het de volgende keer anders zouden aanpakken? Denk bijvoorbeeld aan de formulering van de opdracht of de voorbereiding van de kinderen. Was de wijze van vragen stellen wellicht zodanig dat kinderen vooral tastbare, zichtbare elementen gingen fotograferen? Of zou het kunnen dat dit juist wél een realistisch beeld geeft van wat kinderen belangrijk vinden, omdat die fysieke hulpbronnen in hun leefwereld het meest aanwezig of herkenbaar zijn?

Conclusies

goed/voldoende

Conclusies - toelichting

Helder en duidelijk. Wanneer de discussie verder uitgewerkt wordt, zal dit deel nog sterker verbonden zijn aan de gehele discussie.

Tabellen en figuren

Zie een eerdere suggestie met betrekking tot het maken van een figuur van tabel 2.

Referenties

Zo ver ik kan beoordelen is dit op orde.

Ruimte voor kleine opmerkingen

Algemeen oordeel

revisie

Waarom is dit onderzoek wel of niet relevant voor de JiO-lezer?

Dit is een mooi en vernieuwend onderzoek dat op inspirerende wijze laat zien hoe kinderen actief kunnen bijdragen aan kennisontwikkeling over hun leefomgeving. De gekozen methode geeft kinderen niet alleen een stem, maar doet dat op een speelse en betekenisvolle manier. De praktische implicaties voor beleid en praktijk zijn sterk en relevant. Tegelijkertijd zijn er enkele punten die nog nadere verduidelijking vragen, met name rondom het gebruik en de afbakening van de term welzijn en in de presentatie van de bevindingen, waar de relatie tussen clusters en thema's helderder uitgewerkt kan worden. Al met al is dit een waardevolle bijdrage aan het veld van kindgerichte wijkonderzoeken.

Reviewer 2:

Aanbeveling: Revisies benodigd

Titel

De titel dekt de lading van het artikel grotendeels wel. Omdat 'welzijn' alleen in de gesprekken met kinderen naar voren is gekomen en de auteurs zelf aangeven dat de nadruk in dit artikel wel echt op de foto's zelf ligt en minder op de gesprekken, vraag ik me wel af of 'voor welzijn' niet beter uit de titel verwijderd kan worden. Dit ligt er nog wel aan wat voor instructie de kinderen precies hebben gekregen bij het maken van de foto's. Zie ook mijn opmerking bij de methode sectie hierover.

Abstract

meerdere wijzigingen zijn nodig

Abstract - toelichting

Het abstract is goed geschreven en heeft een duidelijke structuur. Een paar suggesties:

1) Rotterdamse wijken met grote diversiteit aan bewoners -> Rotterdamse wijken met een grote diversiteit aan bewoners

- 2) Graag even toelichten wat groene en blauwe ruimten zijn.
- 3) Laatste zin is wat aan de lange kant. Is de bijzin nodig? (Geldt ook voor de Engelstalige versie)

Specifiek voor de Engelstalige versie:

- 4) "supported by illustrative quotations": is dit echt wat bedoeld wordt? Wat er in het Nederlands staat sluit volgens mij beter aan bij wat er gedaan is.
- (5) en mocht de focus in de nieuwe versie toch minder op welzijn komen te liggen dan kan een aantal formuleringen met welzijn erin beter worden vervangen door iets als de volgende wat neutralere formulering: 'die belangrijk zijn voor kinderen'.)

Inleiding

meerdere wijzigingen zijn nodig

Inleiding - toelichting

De inleiding is over het algemeen duidelijk en goed geschreven. Wel blijft het in de inleiding wat onduidelijk wat nu de exacte focus van de studies is. Is dat hulpbronnen voor welzijn in het algemeen? Hulpbronnen voor welzijn voor de individuele deelnemers? Hulpbronnen voor wat deelnemers belangrijk vinden in de wijk? Onder huidig onderzoek wordt aangegeven dat het doel is om met photovoice 'inzicht te krijgen in het perspectief van kinderen op hulpbronnen voor welzijn in de wijk'. In een eerdere alinea in de inleiding staat dat nog onduidelijk is welke factoren kinderen zelf als 'steunend' ervaren. Steunend voor wat? En wordt hier ondersteunend (supportive) bedoeld? En in de methode lijkt het erop alsof kinderen de opdracht hebben gekregen foto's te maken waarop te zien was wat voor hen belangrijk of fijn was in de wijk. Het zou goed zijn om te zorgen voor wat meer consistentie tussen de formuleringen in de inleiding en de methode zodat de specifieke focus van de studie nog wat duidelijker wordt.

Er staat in de inleiding (vlak boven 'Huidig onderzoek') dat de photovoice methode een manier is om de betrokkenheid van kinderen bij het onderzoeksproces te vergroten. Het woord 'proces' kan suggereren dat de kinderen ook bij het onderzoeksdesign waren betrokken, maar dat lees ik verder nergens terug. Was dat het geval? Dan graag beschrijven. Zo niet, kan dan een uitleg worden gegeven van wat de onderzoekers bedoelen met 'de betrokkenheid van kinderen bij het onderzoeksproces te vergroten'?

belonging -> sense of belonging

mastery -> sense of mastery

(Omdat 'sense of' wel hoort bij de standaard uitdrukking zou ik dat nog even toevoegen)

De definitie die de auteurs geven van de photovoice methode is wat globaler dan de definitie die in het artikel van Carpenter waarnaar verwezen wordt wordt gegeven. Het zou nuttig zijn hier ook de drie hoofddoelen van de methode te noemen uit het artikel van Carpenter. Dit hangt ook samen met een ander punt, namelijk de rol van de narratieven waarvan het samenspel van beeldmateriaal en narratieven waarvan in de huidige studie maar beperkt gebruik is gemaakt. In de studie van Carpenter contextualiseerden de deelnemers de foto's op basis van narrativen en waren de deelnemers ook zelf betrokken bij het vaststellen van thema's en categorieën. De

narratieven werden daar dus ook echt gebruikt voor het coderen en niet alleen de foto's en er was betrokkenheid van deelnemers bij meer fasen in de studie dan in de huidige studie het geval was. Verzoek aan de auteurs is om toe te voegen wat nu echt de kern is van de photovoice methode en ook of/in hoeverre in de huidige studie de verschillende photovoice doelen aanwezig waren.

Methode

meerdere wijzigingen zijn nodig

Methode - toelichting

De methode is overwegend goed geschreven, maar ik mis af en toe nog wel wat informatie.

De ethische goedkeuring, vrijwilligheid van deelname en privacybescherming is grotendeels voldoende beschreven. Ik mis alleen nog wel of kinderen zelf ook is gevraagd of ze mee wilden doen en of ze ook wisten dat ze tussentijds mochten stoppen.

Ik kan de preregistratie op OSF niet vinden. De link brengt mij bij het grotere project, maar is er ook een preregistratie specifiek voor deze photovoice studie? In het bredere project plan staat niks over photovoice, maar wel over het actief betrekken van deelnemers bij de onderzoeksopzet van het bredere project. (Het kan zijn dat ik de specifieke preregistratie niet zie vanwege de geanonimiseerde link. Of kijk ik ergens overheen?)

Onder 'Verklaring data en syntax' staat dat analyse code en output beschikbaar worden gesteld op OSF, maar pas in de definitieve versie om de anonimiteit van de auteurs te waarborgen. Tijdens de volgende review ronde hebben we wel graag de mogelijkheid dit materiaal al te zien. OSF heeft de mogelijkheid een pagina te anonimiseren. Mocht dit om bepaalde redenen toch niet lukken dan kan er ook voor gekozen worden de OSF link alleen met de editor te delen.

Waarom deden er veel meer deelnemers uit Crooswijk mee? Hebben de auteurs hier een verklaring voor?

De dataverzamelingsprocedure is mij nog niet helemaal duidelijk. Onderzoekers liepen gedurende langere tijd mee in de wijken. Wat hield dat precies in en waarom deden ze dat? Ook staat er zowel dat contact werd gelegd met kinderen en hun ouders via sleutelfiguren in de wijk (hoe ging dat? Gingen die langs bij de ouders? Brieven? Bellen?) als ook via school. Waren dit twee aparte rekruteringsmethoden? En van wie kregen de kinderen zowel mondeling als schriftelijk uitleg? Van de onderzoekers? En als er contact werd gelegd via alle deelnemende scholen zou er dan niet met veel meer dan 78 kinderen contact zijn gezocht? Hoeveel scholen deden eigenlijk mee? Graag nog iets meer informatie dus. Kan het zijn dat er soms informatie wordt gegeven over de huidige photovoice studie en soms over het grotere project? Zo ja, dan kan dat wat verwarrend werken.

"De specifieke opzet werd afgestemd op de situatie en mogelijkheden van elke deelnemende school of organisatie." -> Dit is wat vaag. Wat voor zaken werden er dan verschillend gedaan? En welke organisatie deden eigenlijk mee aan het onderzoek? Dat staat nu nog nergens.

Het is onduidelijk hoe lang de wandelingen waren en ook welke instructies de kinderen kregen. Er staat onder 'Opzet' dat kinderen de opdracht kregen foto's te maken van plekken in hun wijk die voor hen belangrijk waren en onder 'Introductie & opdracht' dat het ging om plekken waar ze graag komen, waar ze zich fijn voelen en plekken die belangrijk voor hen zijn. Graag de exacte instructie noemen die de kinderen hebben gekregen. En was er ook iets van een protocol voor de onderzoekers die mee wandelden met de kinderen voor het type vragen dat zij stelden over de foto's?

Het is mij niet duidelijk of alleen de interviews tijdens de wandeling zijn verwerkt in deze studie of ook de gesprekken met deelnemers die genoemd staan onder 'Creatieve verwerking'. Of was dit laatste meer voor de kinderen zelf dan voor het onderzoek?

In Crooswijk werkten de kinderen ook nog twee ideeën uit die zijn ingediend bij de gemeente. Graag meer informatie toevoegen over hoe deze ideeën zijn uitgewerkt en wat de voorstellen waren.

Codering en analyse -> De categorieën die genoemd staan bij clusteranalyse kloppen niet met de categorieën die genoemd worden in Tabel 2. Dit graag stroomlijnen.

Graag wat meer informatie over of de onderzoeksassistenten vaak verschilden in hun coderingen. Zijn er cijfers over de interbeoordelaars betrouwbaarheid beschikbaar?

"De transcripten van deze gesprekken werden geordend door een onderzoeksassistent." -> onduidelijk wat dit ordenen inhield.

Klopt het dat alle coderingen alleen op basis van de foto's zijn gedaan en dat de gesprekken met de kinderen hier helemaal niet voor zijn gebruikt? Waarom is hiervoor gekozen? Soms kunnen de gesprekken toch juist duiden wat op de foto belangrijk was voor kinderen en waarom? Ik kan me bijv. voorstellen dat het monument op basis van de foto alleen is gecodeerd als 'Kunst', maar dat op basis van het gesprek met het kind ook de codering 'ruimte voor spel' zou zijn toegevoegd. Graag iets meer toelichting waarom alleen de foto's en niet de verhalen zijn gebruikt voor de codering.

In de resultaten sectie wordt gesuggereerd dat foto's soms niet bruikbaar waren. Graag in de methode opnemen welke foto's als onbruikbaar werden beschouwd en waarom.

Resultaten

meerdere wijzigingen zijn nodig

Resultaten - toelichting

De resultaten zijn overwegend duidelijk weergegeven. Een paar aandachtspunten:

Bij tabel 2 vroeg ik me af of het nog inzichtelijk is om de clusteranalyse onder de thematische

codering te plaatsen. Ik kan me namelijk voorstellen dat elke code van de clusteranalyse telkens maar onder 1 thematische code valt. Met andere woorden: is het mogelijk de codering meer hiërarchisch weer te geven zodat duidelijk te zien is welke clusteranalyse codes onder welke thematische codes vallen.

Graag steeds ook in de tekst naar de figuren verwijzen. Bijv.: "Zo vertelt een kind over een speeltuin (figuur 1)"

De gesprekken met de kinderen lijken nu eigenlijk alleen te worden gebruikt om per categorie/code een illustratie in woorden te geven, maar het wordt niet duidelijk hoe vaak bepaalde verklaringen door kinderen werden gegeven en hoe divers de uitleg van de kinderen binnen een bepaalde categorie was. Is het mogelijk hier nog wat extra informatie over toe te voegen aan de resultaten sectie? Ik bedoel dus iets in de trant van: Foto's van groene en blauwe ruimtes werden door veel kinderen gekarakteriseerd als rustgevend (n=xx), etc...

Discussie

meerdere wijzigingen zijn nodig

Discussie - toelichting

In de reflectie op de bevindingen worden vaak formuleringen gebruikt als 'Groene en blauwe ruimtes worden mogelijk ervaren als', maar het gebruik van 'mogelijk' maakt de formulering wat vaag en lastig te interpreteren. Waarom wordt niet gewoon aangegeven hoe de kinderen uit jullie steekproef de cluster categorieën ervaren? Hiervoor zou wel nodig zijn dat in de resultatensectie wat meer informatie wordt gegeven over de verklaringen die kinderen geven mbt foto's binnen een bepaalde categorie.

"Anderzijds maken ze gebruik van plekken die misschien niet in de eerste plaats voor hen bedoeld zijn en waar zij zelf een nieuwe functie aan toewijzen." -> kunnen hier 1 of 2 voorbeelden van gegeven worden?

Ik mis in de discussie nog een wat meer diepgaande duiding van de resultaten. Wat zeggen de resultaten nou eigenlijk over wat kinderen belangrijk vinden in een wijk?

Ik mis in de discussie welke concrete aanbevelingen aan de gemeente zijn gedaan op basis van deze studie en hoe het proces is verlopen van foto's, codering etc tot het uiteindelijke advies. Kan dit stukje uitgebreider besproken worden? "In Crooswijk zijn bijvoorbeeld twee initiatieven van kinderen, het opknappen van een plein en het organiseren van een sportevenement, daadwerkelijk in uitvoering gebracht." Dit zou nog wat beter illustreren waar een dergelijke studie toe kan leiden en het huidige manuscript nog wat sterker maken.

Vallen de resultaten van de 3 verschillende wijken nog met elkaar te vergelijken? Miste er bijvoorbeeld iets in de ene wijk dat kinderen uit de andere wijk juist erg belangrijk vonden? Of: omdat in een bepaalde wijk een monument als glijbaan werd gebruikt: miste daar misschien speelfaciliteiten? (open vraag hoor, misschien was dat helemaal niet zo)

Sterktes en beperkingen:

"Een andere sterkte van dit onderzoek is de erkenning van de veelzijdigheid van plekken in de wijk: veel plekken (zoals een park) blijken meerdere functies tegelijk te vervullen (zoals het ontmoeten van leeftijdsgenoten, rust vinden, en spelen)." -> Dit is toch eerder een uitkomst van het onderzoek dan een sterke kant? Ik zou dit al eerder in de discussie noemen en de sterke kant hier wat anders formuleren.

Als beperking wordt genoemd dat de nadruk in deze studie lag op de foto's en minder op de narratieven van de kinderen en dat daardoor de koppeling tussen de plekken op de foto's en bredere concepten zoals welzijn interpretatief bleven. Maar waarom is voor deze aanpak gekozen? Waarom is niet gekozen voor het coderen van de foto's op basis van zowel het beeldmateriaal als de narratieven? Of om de link met welzijn alleen te leggen op basis van de narratieven? En is dit iets dat in andere photovoice studie over het algemeen ook zo wordt aangepakt?

"Zo kunnen wij als onderzoekers foto's of uitspraken anders hebben geïnterpreteerd vanwege een ander begrip van de context, terwijl kinderen mogelijk sociaal wenselijke antwoorden hebben gegeven om aan veronderstelde verwachtingen te voldoen." -> Zijn er ook nog bepaalde maatregelen genomen om sociaal wenselijke antwoorden tegen te gaan? Bijv. vertrouwelijkheid benadrukken of is aangegeven dat antwoorden niet goed of fout zijn misschien? Zo ja, deze graag noemen in de methode en er dan hier bij de limitaties even naar verwijzen.

Conclusies

goed/voldoende

Conclusies - toelichting

Prima

Tabellen en figuren

Tabellen en figuren zijn over het algemeen duidelijk en goed gebruikt.

Referenties

Ik kan niet beoordelen of de referenties het onderwerp voldoende dekken omdat ik geen expert ben op dit gebied, maar de referenties lijken goed gekozen en relevant en volgen APA format.

In de in-text citaten staat een aantal keer "Auteurs 1". Graag aanpassen.

Ruimte voor kleine opmerkingen

Bijsluiter voor de praktijk:

Bulletpoint 4: blijkt uit deze studie echt dat photovoice een passende methode kan zijn om verandering te stimuleren die het WELZIJN van kinderen kan vergroten?

Opmaak: Bij nieuwe alinea graag overal inspringen (vlgns APA)

Algemeen oordeel

revisie

Waarom is dit onderzoek wel of niet relevant voor de JiO-lezer?

Dit is een interessante studie die gebruik maakt van de photovoice methode om te onderzoeken welke wijkfactoren belangrijk zijn voor kinderen. In het artikel wordt besproken welke verschillende hulpbronnen in hun wijk de kinderen aanwijzen en is ook een mooie illustratie van participatief onderzoek met kinderen.

Reviewer 3:

Aanbeveling: Bekijk commentaar

Mail met reviews over tweede versie

Van: "Jochum Veenstra" <jeugdinontwikkeling@outlook.com>

Aan: "Donna de Maat" <demaat@essb.eur.nl>

Onderwerp: Redacteursbeslissing

Geachte Donna de Maat, Julia Steenwegen, Mathieu Gielen, Marije Kesselring, Joyce Weeland, CORNER consortium,

Uw artikel "Themanummer Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen voor Welzijn in de Wijk: Een Photovoice-Studie in Rotterdam" is beoordeeld door twee leden van de redactie en een externe reviewer.

Allen vinden het een relevant artikel, maar hebben nog wel vragen en komen daarom tot het oordeel dat er een revisie nodig is.

Positief wordt besproken hoe dit vernieuwend onderzoek laat zien hoe kinderen actief kunnen bijdragen aan kennisontwikkeling over hun leefomgeving. De gekozen methode geeft kinderen niet alleen een stem, maar doet dat op een speelse en betekenisvolle manier. De praktische

implicaties voor beleid en praktijk zijn sterk en relevant. Al met al is dit een waardevolle bijdrage aan het veld van kindgerichte wijkonderzoeken.

Echter zijn er ook een paar punten die verduidelijking nodig hebben. Reviewer 1 zou vooral verduidelijking willen zien rondom het gebruik en de afbakening van de term welzijn en in de presentatie van de bevindingen, waar de relatie tussen clusters en thema's helderder uitgewerkt kan worden.

Reviewer 2 vindt ook dat er soms belangrijke informatie ontbreekt. Belangrijkste algemene aandachtspunten zijn volgens reviewer 2:

(1) Is 'welzijn' wel echt het juiste woord of moet is het eerder bijvoorbeeld 'kwaliteit van leven', 'ervaren leefomgeving', plekken die 'belangrijk zijn voor kinderen'.

(2) De coderingen zijn gedaan op basis van de foto's maar niet op basis van de narratieven. Reviewer 2 wil de auteurs vragen om te reflecteren op waarom deze keuze is gemaakt. Zou de combinatie van foto's en narratieven niet het meest informatief zijn?

(3) Deze studie wijkt op sommige punten af van de klassieke Photovoice-opzet, waardoor het participatieve karakter beperkt blijft. Kinderen zijn vooral dataleveranciers, zonder gezamenlijke themabepaling, groepsdialoog of betrokkenheid bij de analyse. Zouden de auteurs dit minimaal als limitatie willen bespreken?

Zou u voor 16 september de nieuwe versie willen uploaden?

Voeg bij u nieuwe versie zowel een antwoordbrief als een versie van het manuscript mét track and trace (of arceringen).

Onder deze mail kan u de reviews lezen.

Zou u de ontvangst van deze mail willen bevestigen door te mailen naar:
jeugdinontwikkeling@outlook.com

Met vriendelijke groeten,
Jochum Veenstra (redactie-secretaris)

Reviewer 1:

Aanbeveling: Revisies benodigd

Titel

De titel is compact en passend bij de inhoud van het artikel. Zie hierbij wel mijn kanttekening (die ik later duidelijker uitleg) bij het gebruik van de term welzijn.

Abstract

meerdere wijzigingen zijn nodig

Abstract - toelichting

De volgende zin in de abstract verdient aanvulling om de relevantie voor het welzijn van kinderen duidelijker te maken. Deze zin leest nu wat onaf; het is niet duidelijk wat de relatie is tussen deze hulpbronnen en het welzijn van kinderen :

“Uit de resultaten blijkt dat kinderen verschillende fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen in hun wijk aanwijzen, waaronder ontmoetingsplekken, speelplekken, groene en blauwe ruimtes, kunst, en organisaties.”

Er ontbreken enkele kerngegevens die doorgaans in een abstract worden vermeld om de studie goed te kunnen duiden:

- De gemiddelde leeftijd van de deelnemende kinderen.
- Het percentage jongens en meisjes.
- Gemiddelde duur en afstand van de wandeling(en).

Bijsluiter:

- De volgende stelling wordt vrij stellig gepresenteerd:

“Photovoice blijkt niet alleen een passende methode om de stem van kinderen te laten weerklinken, maar ook om daadwerkelijk verandering te stimuleren die het welzijn van kinderen kan vergroten.”

Deze formulering wekt de indruk dat er sprake is van een direct causaal verband tussen het gebruik van Photovoice en daadwerkelijke verandering. Voor een lezer die nog niet bekend is met de inhoud van het artikel of de resultaten, is dit niet vanzelfsprekend. Overweeg daarom om deze zin iets voorzichtiger of tentatiever te formuleren, bijvoorbeeld door te spreken van potentie tot verandering of mogelijk bijdragend aan verandering. Pas later, in de discussie, blijkt waar deze uitspraak op gebaseerd is (prachtig dat jullie studie tot zulke verandering heeft geleid!) en daar komt het ook overtuigender naar voren. Het zou dus helpen om in de bijsluiter nog iets terughoudender te zijn of om heel kort te duiden waarop deze claim is gebaseerd.

Inleiding

meerdere wijzigingen zijn nodig

Inleiding - toelichting

De volgende zin is op dit moment nog niet heel helder geformuleerd:

“In elke wijk bevinden zich echter ook tal van hulpbronnen voor het welzijn, oftewel de algemene kwaliteit van leven (Cho & Yu, 2020) van de kinderen die er wonen.”

Het gebruik van de term welzijn in combinatie met de definitie kwaliteit van leven roept vragen op. ‘Welzijn’ wordt in de literatuur vaak geassocieerd met mentale of sociaal-emotionele aspecten, terwijl kwaliteit van leven breder is en ook fysieke en materiële dimensies omvat. In de tekst wordt niet duidelijk waarom juist deze definitie van welzijn is gekozen, en of dit aansluit bij hoe welzijn verderop in het artikel wordt benaderd. Overweeg om het begrip welzijn explicieter te definiëren en toe te lichten waarom deze term (in plaats van bijvoorbeeld ‘kwaliteit van leven’ of ‘ervaren leefomgeving’) gekozen is. Dit draagt bij aan scherpere positionering van het artikel.

In de methodesectie wordt welzijn later omschreven als: “positief ervaren, dat wil zeggen: plekken waar zij graag komen, waar zij zich fijn voelen en plekken die belangrijk voor hen zijn.” Dat is een duidelijke en bruikbare omschrijving, maar het roept de vraag op of welzijn wel de meest passende overkoepelende term is. Voor een lezer die het artikel minder grondig leest dan een reviewer, zou deze keuze mogelijk verwarring oproepen. Overweeg al in de inleiding een consistente en toegankelijke definitie van welzijn te geven die overeenkomt met de gehanteerde betekenis in de methode.

In deze zin: “institutioneel, zoals de toegankelijkheid van voorzieningen” is nog onduidelijk wat voor soort voorzieningen bedoeld worden. Later in de tekst volgt wel een uitleg, maar op deze plek leest de zin wat stroef. Licht kort toe wat voor voorzieningen bedoeld worden, of verwijst expliciet naar de latere nadere invulling.

In de eerste alinea van de inleiding zou nog sterker de relevantie van de studie toegelicht kunnen worden. De lezer leest dat kennis over wijkfactoren schaars is, maar niet wat dit onderzoek daar precies aan toevoegt of waarom dit belangrijk is. Benoem explicieter wat het verwachte inzicht of de mogelijke impact is van deze studie.

Bij de zin: “De wijk is vooral belangrijk voor het welzijn van personen die er veel tijd in doorbrengen” zou het behulpzaam zijn om hier een bron bij te vermelden, zodat het onderbouwd wordt vanuit bestaande literatuur.

De volgende zin: “Daarnaast zijn wijkfactoren die welzijn versterken mogelijk niet overal en voor iedereen hetzelfde, maar kunnen ze afhangen van de specifieke context (Minh et al., 2017; Ungar, 2015).” lijkt twee verschillende zaken te combineren: 1. De objectieve aanwezigheid van wijkfactoren kan verschillen tussen contexten. 2. De manier waarop wijkfactoren ervaren worden, kan verschillen tussen groepen.

Beide zijn relevante inzichten, maar het onderscheid daartussen blijft in deze alinea wat onderbelicht. De alinea biedt ook nog onvoldoende onderbouwing voor beide aspecten. Overweeg om dit onderscheid explicieter te maken, en de relevantie van het tweede punt, de subjectieve ervaring, extra te benadrukken, omdat dat juist de kern raakt van het huidige

onderzoek.

De relevantie van het betrekken van kinderen wordt helder en overtuigend beschreven. Wat echter nog mist in de afsluiting van de alinea over Photovoice is een duidelijke afronding van het argument: Wat is precies het doel van deze paragraaf? Wat voegt deze studie toe aan de bestaande kennis over dit onderwerp? Welk kennishiaat wordt opgevuld en waarom?

De alinea eindigt nu wat abrupt en laat de lezer zonder duidelijk antwoord op de vraag: wat willen de auteurs met dit onderzoek toevoegen aan de huidige literatuur?

De term en focus op een krachtgerichte benadering is een mooie keuze, en het is sterk dat dit expliciet benoemd en gebruikt wordt. Tegelijkertijd verdient dit concept iets meer toelichting in de inleiding. Wat verstaan de auteurs precies onder een krachtgerichte benadering, en waarom is deze hier relevant? De huidige toelichting focust vooral op de selectie van wijken, terwijl de krachtgerichte benadering ook op methodologisch en inhoudelijk niveau gevolgen heeft. Geef kort aan waarom deze benadering past bij de doelstelling van het onderzoek en hoe dit terugkomt in de werkwijze. In de methode komt het kort aan bod, maar dit moet in de inleiding al helder zijn vanuit een theoretisch perspectief.

Methode

meerdere wijzigingen zijn nodig

Methode - toelichting

De beschrijving van de selectie van de wijken is op dit moment summier. Er wordt gesproken over “drie onderling verschillende, gestigmatiseerde wijken in Rotterdam met grote diversiteit aan bewoners”, maar dit doet mogelijk onvoldoende recht aan het selectieproces. Geef expliciet aan op basis van welke criteria of overwegingen deze wijken zijn gekozen. Welke factoren speelden een rol? Zijn er bijvoorbeeld beleidsmatige, sociaal-demografische of praktische afwegingen gemaakt? Extra toelichting zou de transparantie van de onderzoeksopzet ten goede komen.

Het is op dit moment niet helemaal duidelijk met wie de onderzoekers meeliepen in de wijk, en wat er precies onder die meeloopmomenten viel. Licht toe wie de gidsen of begeleiders waren tijdens deze observaties (professionals, bewoners, kinderen?) en wat er tijdens deze momenten precies werd geobserveerd of besproken.

Het aantal benaderde klassen/kinderen wordt niet genoemd. Vermeld hoeveel kinderen en/of klassen zijn benaderd, en hoe het selectie- of wervingsproces is verlopen. Dit geeft inzicht in de reikwijdte en mogelijke selectiebias van het onderzoek.

Bij het maken van de foto's is onduidelijk onder wiens begeleiding dit gebeurde. Benoem wie de kinderen begeleidden tijdens het fotograferen, en of dit bijvoorbeeld leerkrachten, onderzoekers of andere begeleiders waren. Ik neem aan dat dit sowieso de onderzoekers waren?

Aangezien het aparte artikel over de methodologie nog niet gepubliceerd is, zou het waardevol zijn om hier al kort te beschrijven welke (soorten) vragen aan bod kwamen tijdens de gesprekken over de foto's. Dit helpt de lezer beter te begrijpen wat de aard en diepgang van de gesprekken was.

De praktische uitvoering van de Photovoice-activiteit verdient wat meer detail. Deze informatie

is relevant om verschillen in aantal foto's per wijk te kunnen duiden en om de reproduceerbaarheid van de methode te verbeteren:

- o Hoe lang gingen de kinderen per wijk de wijk in?

- o Was er een beperking op het aantal te maken foto's, of mochten zij zelf bepalen hoeveel ze fotografeerden?

- o Hoeveel camera's waren er beschikbaar?

- o Werkten de kinderen in groepjes of individueel?

- o Hoe verliep het hele proces van foto maken tot het bespreken ervan?

Tot slot: aangezien er percentages worden genoemd met betrekking tot het dubbel coderen van de foto's, zou het behulpzaam zijn om in de methodesectie ook het totaal aantal gemaakte foto's al te vermelden (en niet pas in de resultaten).

Resultaten

meerdere wijzigingen zijn nodig

Resultaten - toelichting

De beschrijving van de clusteranalyse in stap 3 laat zien dat alle clusters uit de literatuurreview terugkwamen in de foto's van de kinderen. Dit is een belangrijk gegeven, en het zou behulpzaam zijn om op deze plek opnieuw kort te verwijzen naar de oorspronkelijke bron(nen) waarop deze clusters gebaseerd zijn. Dat helpt de lezer om de verbinding met de eerder beschreven theorie expliciet terug te vinden.

“Interessant” moet vermoedelijk “interessant” zijn.

Verderop wordt gesproken over "thematische codering volgens drie categorieën: fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen" en over de verdeling van het aantal foto's over deze thema's (235 fysieke, 98 institutionele, en 9 sociale hulpbronnen). Deze informatie is waardevol, maar komt momenteel vrij abrupt en zonder visuele of tekstuele ondersteuning. Het zou behulpzaam zijn om in de buurt van Tabel 2, een kort overzicht te geven van wat er precies onder elk type hulpbron wordt verstaan. Daarmee wordt ook duidelijker hoe stap 3 (de clusters) zich verhoudt tot stap 4 (de thematische codering).

Overweeg om Tabel 2 om te zetten in een visuele figuur, bijvoorbeeld met pijlen of verbindingslijnen, waarin duidelijk zichtbaar wordt hoe elk cluster uit stap 3 gekoppeld is aan een van de drie overkoepelende thema's. Dat zou de structuur van de resultaten verduidelijken en lezers helpen om de logica van de analyse te volgen.

Wat betreft de presentatie van de resultaten zelf: er is gekozen om per cluster verschillende observaties te beschrijven, maar niet alle clusters komen daarbij aan bod, en de relatie tot de drie thema's wordt niet altijd expliciet gemaakt. Daardoor leest deze sectie wat versnipperd en ad hoc. Het is niet direct duidelijk waarom deze vorm is gekozen, en dat maakt het voor de lezer lastig om het overzicht te behouden.

Overweeg om de resultaten thematisch te structureren, dus per hulpbrontype (fysiek, sociaal, institutioneel), waarbij per thema wordt toegelicht wat uit de foto's en gesprekken naar voren kwam. De clusters uit stap 3 kunnen dan binnen elk thema terugkomen als subcategorieën of illustraties. Dit zou zorgen voor meer consistentie en houvast in de tekst, en maakt het gemakkelijker om verbanden te leggen.

Indien er bewust is gekozen voor de huidige opzet (bijvoorbeeld omdat dit gebruikelijk is binnen de methode), dan zou het helpen om dat kort toe te lichten in de tekst. Dit neemt mogelijke verwarring weg bij lezers die minder vertrouwd zijn met deze analysemethode.

Discussie

meerdere wijzigingen zijn nodig

Discussie - toelichting

De discussie biedt een sterke en overtuigende reflectie op het belang van het perspectief van kinderen in wijkonderzoek. Met name de manier waarop het gebruik van visuele methoden, zoals Photovoice, de betrokkenheid en impact van kinderen zichtbaar maakt en (zelfs met deze studie al) bij kan dragen aan daadwerkelijke verandering, wordt op krachtige wijze uiteengezet. De implicaties voor beleid en praktijk zijn daarmee overtuigend geformuleerd.

Tegelijkertijd zijn er nog enkele aandachtspunten die de leesbaarheid en helderheid van de discussie kunnen versterken. Een belangrijk punt betreft de verbinding tussen de eerder beschreven clusters en de drie overkoepelende thema's (fysiek, sociaal, institutioneel). Die relatie blijft ook in de discussie nog wat impliciet. Het zou behulpzaam zijn als explicieter wordt gemaakt welke clusters of typen hulpbronnen binnen elk thema vooral opvielen, en hoe die verband houden met de observaties en interpretaties uit het onderzoek. Voor de lezer zou dit bijdragen aan een meer samenhangend beeld van de bevindingen.

Bij het interpreteren van de resultaten valt met name de opvallend lage score op het thema sociale hulpbronnen op: slechts negen van de in totaal 342 foto's vallen onder dit thema. Dit verschil verdient in de discussie meer aandacht. Waarom werden er relatief weinig sociale hulpbronnen in beeld gebracht? En wat betekent dat voor de interpretatie van de resultaten? Het komt nu heel kort aan bod bij de beperkingen zo lijkt het. Daar tegenover staat dat juist fysieke hulpbronnen een opvallend prominente plek innemen. Het zou waardevol zijn om hierover verder te reflecteren, bijvoorbeeld in termen van zichtbaarheid, toegankelijkheid of invloed van de methode zelf.

In aansluiting daarop roept de bevinding dat vooral fysieke elementen in beeld zijn gebracht ook de vraag op in hoeverre de gekozen aanpak hier mogelijk invloed op heeft gehad. Ik ben benieuwd hoe jullie het de volgende keer anders zouden aanpakken? Denk bijvoorbeeld aan de formulering van de opdracht of de voorbereiding van de kinderen. Was de wijze van vragen stellen wellicht zodanig dat kinderen vooral tastbare, zichtbare elementen gingen fotograferen? Of zou het kunnen dat dit juist wél een realistisch beeld geeft van wat kinderen belangrijk vinden, omdat die fysieke hulpbronnen in hun leefwereld het meest aanwezig of herkenbaar zijn?

Conclusies

goed/voldoende

Conclusies - toelichting

Helder en duidelijk. Wanneer de discussie verder uitgewerkt wordt, zal dit deel nog sterker verbonden zijn aan de gehelde discussie.

Tabellen en figuren

Zie een eerdere suggestie met betrekking tot het maken van een figuur van tabel 2.

Referenties

Zo ver ik kan beoordelen is dit op orde.

Ruimte voor kleine opmerkingen

Algemeen oordeel

revisie

Waarom is dit onderzoek wel of niet relevant voor de JiO-lezer?

Dit is een mooi en vernieuwend onderzoek dat op inspirerende wijze laat zien hoe kinderen actief kunnen bijdragen aan kennisontwikkeling over hun leefomgeving. De gekozen methode geeft kinderen niet alleen een stem, maar doet dat op een speelse en betekenisvolle manier. De praktische implicaties voor beleid en praktijk zijn sterk en relevant. Tegelijkertijd zijn er enkele punten die nog nadere verduidelijking vragen, met name rondom het gebruik en de afbakening van de term welzijn en in de presentatie van de bevindingen, waar de relatie tussen clusters en thema's helderder uitgewerkt kan worden. Al met al is dit een waardevolle bijdrage aan het veld van kindgerichte wijkonderzoeken.

Reviewer 2:

Aanbeveling: Revisies benodigd

Titel

De titel dekt de lading van het artikel grotendeels wel. Omdat 'welzijn' alleen in de gesprekken met kinderen naar voren is gekomen en de auteurs zelf aangeven dat de nadruk in dit artikel wel echt op de foto's zelf ligt en minder op de gesprekken, vraag ik me wel af of 'voor welzijn' niet beter uit de titel verwijderd kan worden. Dit ligt er nog wel aan wat voor instructie de kinderen precies hebben gekregen bij het maken van de foto's. Zie ook mijn opmerking bij de methode sectie hierover.

Abstract

meerdere wijzigingen zijn nodig

Abstract - toelichting

Het abstract is goed geschreven en heeft een duidelijke structuur. Een paar suggesties:

- 1) Rotterdamse wijken met grote diversiteit aan bewoners -> Rotterdamse wijken met een grote diversiteit aan bewoners
- 2) Graag even toelichten wat groene en blauwe ruimten zijn.
- 3) Laatste zin is wat aan de lange kant. Is de bijzin nodig? (Geldt ook voor de Engelstalige versie)

Specifiek voor de Engelstalige versie:

- 4) "supported by illustrative quotations": is dit echt wat bedoeld wordt? Wat er in het Nederlands staat sluit volgens mij beter aan bij wat er gedaan is.
- (5) en mocht de focus in de nieuwe versie toch minder op welzijn komen te liggen dan kan een aantal formuleringen met welzijn erin beter worden vervangen door iets als de volgende wat neutralere formulering: 'die belangrijk zijn voor kinderen'.)

Inleiding

meerdere wijzigingen zijn nodig

Inleiding - toelichting

De inleiding is over het algemeen duidelijk en goed geschreven. Wel blijft het in de inleiding wat onduidelijk wat nu de exacte focus van de studies is. Is dat hulpbronnen voor welzijn in het algemeen? Hulpbronnen voor welzijn voor de individuele deelnemers? Hulpbronnen voor wat deelnemers belangrijk vinden in de wijk? Onder huidig onderzoek wordt aangegeven dat het doel is om met photovoice 'inzicht te krijgen in het perspectief van kinderen op hulpbronnen voor welzijn in de wijk'. In een eerdere alinea in de inleiding staat dat nog onduidelijk is welke factoren kinderen zelf als 'steunend' ervaren. Steunend voor wat? En wordt hier ondersteunend (supportive) bedoeld? En in de methode lijkt het erop alsof kinderen de opdracht hebben gekregen foto's te maken waarop te zien was wat voor hen belangrijk of fijn was in de wijk. Het zou goed zijn om te zorgen voor wat meer consistentie tussen de formuleringen in de inleiding en de methode zodat de specifieke focus van de studie nog wat duidelijker wordt.

Er staat in de inleiding (vlak boven 'Huidig onderzoek') dat de photovoice methode een manier is om de betrokkenheid van kinderen bij het onderzoeksproces te vergroten. Het woord 'proces' kan suggereren dat de kinderen ook bij het onderzoeksdesign waren betrokken, maar dat lees ik verder nergens terug. Was dat het geval? Dan graag beschrijven. Zo niet, kan dan een uitleg worden gegeven van wat de onderzoekers bedoelen met 'de betrokkenheid van kinderen bij het onderzoeksproces te vergroten'?

belonging -> sense of belonging

mastery -> sense of mastery

(Omdat 'sense of' wel hoort bij de standaard uitdrukking zou ik dat nog even toevoegen)

De definitie die de auteurs geven van de photovoice methode is wat globaler dan de definitie die in het artikel van Carpenter waarnaar verwezen wordt wordt gegeven. Het zou nuttig zijn hier ook de drie hoofddoelen van de methode te noemen uit het artikel van Carpenter. Dit hangt ook samen met een ander punt, namelijk de rol van de narratieven waarvan het samenspel van beeldmateriaal en narratieven waarvan in de huidige studie maar beperkt gebruik is gemaakt. In de studie van Carpenter contextualiseerden de deelnemers de foto's op basis van narrativen en waren de deelnemers ook zelf betrokken bij het vaststellen van thema's en categorieën. De narratieven werden daar dus ook echt gebruikt voor het coderen en niet alleen de foto's en er was betrokkenheid van deelnemers bij meer fasen in de studie dan in de huidige studie het geval was. Verzoek aan de auteurs is om toe te voegen wat nu echt de kern is van de photovoice methode en ook of/in hoeverre in de huidige studie de verschillende photovoice doelen aanwezig waren.

Methode

meerdere wijzigingen zijn nodig

Methode - toelichting

De methode is overwegend goed geschreven, maar ik mis af en toe nog wel wat informatie.

De ethische goedkeuring, vrijwilligheid van deelname en privacybescherming is grotendeels voldoende beschreven. Ik mis alleen nog wel of kinderen zelf ook is gevraagd of ze mee wilden doen en of ze ook wisten dat ze tussentijds mochten stoppen.

Ik kan de preregistratie op OSF niet vinden. De link brengt mij bij het grotere project, maar is er ook een preregistratie specifiek voor deze photovoice studie? In het bredere project plan staat niks over photovoice, maar wel over het actief betrekken van deelnemers bij de onderzoeksopzet van het bredere project. (Het kan zijn dat ik de specifieke preregistratie niet zie vanwege de geanonimiseerde link. Of kijk ik ergens overheen?)

Onder 'Verklaring data en syntax' staat dat analyse code en output beschikbaar worden gesteld op OSF, maar pas in de definitieve versie om de anonimiteit van de auteurs te waarborgen. Tijdens de volgende review ronde hebben we wel graag de mogelijkheid dit materiaal al te zien. OSF heeft de mogelijkheid een pagina te anonimiseren. Mocht dit om bepaalde redenen toch niet lukken dan kan er ook voor gekozen worden de OSF link alleen met de editor te delen.

Waarom deden er veel meer deelnemers uit Crooswijk mee? Hebben de auteurs hier een verklaring voor?

De dataverzamelingsprocedure is mij nog niet helemaal duidelijk. Onderzoekers liepen gedurende langere tijd mee in de wijken. Wat hield dat precies in en waarom deden ze dat? Ook staat er zowel dat contact werd gelegd met kinderen en hun ouders via sleutelfiguren in de wijk (hoe ging dat? Gingen die langs bij de ouders? Brieven? Bellen?) als ook via school. Waren dit twee aparte rekruteringsmethoden? En van wie kregen de kinderen zowel mondeling als schriftelijk uitleg? Van de onderzoekers? En als er contact werd gelegd via alle deelnemende scholen zou er dan niet met veel meer dan 78 kinderen contact zijn gezocht? Hoeveel scholen

deden eigenlijk mee? Graag nog iets meer informatie dus. Kan het zijn dat er soms informatie wordt gegeven over de huidige photovoice studie en soms over het grotere project? Zo ja, dan kan dat wat verwarrend werken.

"De specifieke opzet werd afgestemd op de situatie en mogelijkheden van elke deelnemende school of organisatie." -> Dit is wat vaag. Wat voor zaken werden er dan verschillend gedaan? En welke organisatie deden eigenlijk mee aan het onderzoek? Dat staat nu nog nergens.

Het is onduidelijk hoe lang de wandelingen waren en ook welke instructies de kinderen kregen. Er staat onder 'Opzet' dat kinderen de opdracht kregen foto's te maken van plekken in hun wijk die voor hen belangrijk waren en onder 'Introductie & opdracht' dat het ging om plekken waar ze graag komen, waar ze zich fijn voelen en plekken die belangrijk voor hen zijn. Graag de exacte instructie noemen die de kinderen hebben gekregen. En was er ook iets van een protocol voor de onderzoekers die mee wandelden met de kinderen voor het type vragen dat zij stelden over de foto's?

Het is mij niet duidelijk of alleen de interviews tijdens de wandeling zijn verwerkt in deze studie of ook de gesprekken met deelnemers die genoemd staan onder 'Creatieve verwerking'. Of was dit laatste meer voor de kinderen zelf dan voor het onderzoek?

In Crooswijk werkten de kinderen ook nog twee ideeën uit die zijn ingediend bij de gemeente. Graag meer informatie toevoegen over hoe deze ideeën zijn uitgewerkt en wat de voorstellen waren.

Codering en analyse -> De categorieën die genoemd staan bij clusteranalyse kloppen niet met de categorieën die genoemd worden in Tabel 2. Dit graag stroomlijnen.

Graag wat meer informatie over of de onderzoeksassistenten vaak verschilden in hun coderingen. Zijn er cijfers over de interbeoordelaars betrouwbaarheid beschikbaar?

"De transcripten van deze gesprekken werden geordend door een onderzoeksassistent." -> onduidelijk wat dit ordenen inhield.

Klopt het dat alle coderingen alleen op basis van de foto's zijn gedaan en dat de gesprekken met de kinderen hier helemaal niet voor zijn gebruikt? Waarom is hiervoor gekozen? Soms kunnen de gesprekken toch juist duiden wat op de foto belangrijk was voor kinderen en waarom? Ik kan me bijv. voorstellen dat het monument op basis van de foto alleen is gecodeerd als 'Kunst', maar dat op basis van het gesprek met het kind ook de codering 'ruimte voor spel' zou zijn toegevoegd. Graag iets meer toelichting waarom alleen de foto's en niet de verhalen zijn gebruikt voor de codering.

In de resultaten sectie wordt gesuggereerd dat foto's soms niet bruikbaar waren. Graag in de methode opnemen welke foto's als onbruikbaar werden beschouwd en waarom.

Resultaten

meerdere wijzigingen zijn nodig

Resultaten - toelichting

De resultaten zijn overwegend duidelijk weergegeven. Een paar aandachtspunten:

Bij tabel 2 vroeg ik me af of het nog inzichtelijk is om de clusteranalyse onder de thematische codering te plaatsen. Ik kan me namelijk voorstellen dat elke code van de clusteranalyse telkens maar onder 1 thematische code valt. Met andere woorden: is het mogelijk de codering meer hiërarchisch weer te geven zodat duidelijk te zien is welke clusteranalyse codes onder welke thematische codes vallen.

Graag steeds ook in de tekst naar de figuren verwijzen. Bijv.: "Zo vertelt een kind over een speeltuin (figuur 1)"

De gesprekken met de kinderen lijken nu eigenlijk alleen te worden gebruikt om per categorie/code een illustratie in woorden te geven, maar het wordt niet duidelijk hoe vaak bepaalde verklaringen door kinderen werden gegeven en hoe divers de uitleg van de kinderen binnen een bepaalde categorie was. Is het mogelijk hier nog wat extra informatie over toe te voegen aan de resultaten sectie? Ik bedoel dus iets in de trant van: Foto's van groene en blauwe ruimtes werden door veel kinderen gekarakteriseerd als rustgevend (n=xx), etc...

Discussie

meerdere wijzigingen zijn nodig

Discussie - toelichting

In de reflectie op de bevindingen worden vaak formuleringen gebruikt als 'Groene en blauwe ruimtes worden mogelijk ervaren als', maar het gebruik van 'mogelijk' maakt de formulering wat vaag en lastig te interpreteren. Waarom wordt niet gewoon aangegeven hoe de kinderen uit jullie steekproef de cluster categorieën ervoeren? Hiervoor zou wel nodig zijn dat in de resultatensectie wat meer informatie wordt gegeven over de verklaringen die kinderen geven mbt foto's binnen een bepaalde categorie.

"Anderzijds maken ze gebruik van plekken die misschien niet in de eerste plaats voor hen bedoeld zijn en waar zij zelf een nieuwe functie aan toewijzen." -> kunnen hier 1 of 2 voorbeelden van gegeven worden?

Ik mis in de discussie nog een wat meer diepgaande duiding van de resultaten. Wat zeggen de resultaten nou eigenlijk over wat kinderen belangrijk vinden in een wijk?

Ik mis in de discussie welke concrete aanbevelingen aan de gemeente zijn gedaan op basis van deze studie en hoe het proces is verlopen van foto's, codering etc tot het uiteindelijke advies. Kan dit stukje uitgebreider besproken worden? "In Crooswijk zijn bijvoorbeeld twee initiatieven van kinderen, het opknappen van een plein en het organiseren van een sportevenement,

daadwerkelijk in uitvoering gebracht." Dit zou nog wat beter illustreren waar een dergelijke studie toe kan leiden en het huidige manuscript nog wat sterker maken.

Vallen de resultaten van de 3 verschillende wijken nog met elkaar te vergelijken? Miste er bijvoorbeeld iets in de ene wijk dat kinderen uit de andere wijk juist erg belangrijk vonden? Of: omdat in een bepaalde wijk een monument als glijbaan werd gebruikt: miste daar misschien speelfaciliteiten? (open vraag hoor, misschien was dat helemaal niet zo)

Sterktes en beperkingen:

"Een andere sterkte van dit onderzoek is de erkenning van de veelzijdigheid van plekken in de wijk: veel plekken (zoals een park) blijken meerdere functies tegelijk te vervullen (zoals het ontmoeten van leeftijdsgenoten, rust vinden, en spelen)." -> Dit is toch eerder een uitkomst van het onderzoek dan een sterke kant? Ik zou dit al eerder in de discussie noemen en de sterke kant hier wat anders formuleren.

Als beperking wordt genoemd dat de nadruk in deze studie lag op de foto's en minder op de narratieven van de kinderen en dat daardoor de koppeling tussen de plekken op de foto's en bredere concepten zoals welzijn interpretatief bleven. Maar waarom is voor deze aanpak gekozen? Waarom is niet gekozen voor het coderen van de foto's op basis van zowel het beeldmateriaal als de narratieven? Of om de link met welzijn alleen te leggen op basis van de narratieven? En is dit iets dat in andere photovoice studie over het algemeen ook zo wordt aangepakt?

"Zo kunnen wij als onderzoekers foto's of uitspraken anders hebben geïnterpreteerd vanwege een ander begrip van de context, terwijl kinderen mogelijk sociaal wenselijke antwoorden hebben gegeven om aan veronderstelde verwachtingen te voldoen." -> Zijn er ook nog bepaalde maatregelen genomen om sociaal wenselijke antwoorden tegen te gaan? Bijv. vertrouwelijkheid benadrukken of is aangegeven dat antwoorden niet goed of fout zijn misschien? Zo ja, deze graag noemen in de methode en er dan hier bij de limitaties even naar verwijzen.

Conclusies

goed/voldoende

Conclusies - toelichting

Prima

Tabellen en figuren

Tabellen en figuren zijn over het algemeen duidelijk en goed gebruikt.

Referenties

Ik kan niet beoordelen of de referenties het onderwerp voldoende dekken omdat ik geen expert ben op dit gebied, maar de referenties lijken goed gekozen en relevant en volgen APA format.

In de in-text citaten staat een aantal keer "Auteurs 1". Graag aanpassen.

Ruimte voor kleine opmerkingen

Bijsluiter voor de praktijk:

Bulletpoint 4: blijkt uit deze studie echt dat photovoice een passende methode kan zijn om verandering te stimuleren die het WELZIJN van kinderen kan vergroten?

Opmaak: Bij nieuwe alinea graag overal inspringen (vlgns APA)

Algemeen oordeel

revisie

Waarom is dit onderzoek wel of niet relevant voor de JiO-lezer?

Dit is een interessante studie die gebruik maakt van de photovoice methode om te onderzoeken welke wijkfactoren belangrijk zijn voor kinderen. In het artikel wordt besproken welke verschillende hulpbronnen in hun wijk de kinderen aanwijzen en is ook een mooie illustratie van participatief onderzoek met kinderen.

Reviewer 3:

Aanbeveling: Bekijk bijlage

Mail met reviews over derde versie

Van: "Jochum Veenstra" <jeugdinontwikkeling@outlook.com>

Aan: "Donna de Maat" <demaat@essb.eur.nl>

Onderwerp: Redacteursbeslissing

Geachte Donna de Maat, Julia Steenwegen, Mathieu Gielen, Marije Kesselring, CORNER consortium, Joyce Weeland,

Uw artikel "Themanummer Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen voor Welzijn in de Wijk: Een Photovoice-Studie in Rotterdam" is beoordeeld door twee leden van de redactie.

Beiden vinden het een relevant artikel, maar een van de reviewers is van mening dat de eerdere opmerkingen nog niet overal zijn verwerkt. De reviewer schrijft: 'Dit is een interessante studie die gebruik maakt van de photovoice methode om te onderzoeken welke wijkfactoren belangrijk zijn voor kinderen. In het artikel wordt besproken welke verschillende hulpbronnen in hun wijk de kinderen aanwijzen en is ook een mooie illustratie van participatief onderzoek met kinderen. Belangrijke verbeterpunten voor de vorige versie waren dat nog niet goed duidelijk werd waarom er maar beperkt gebruik is gemaakt van de narratieven van de kinderen en waarom deze niet zijn meegenomen in de coderingen. Ook zou het participatieve element nog verder kunnen zijn doorgevoerd. Ook was het de vraag of deze studie echt heeft gekeken naar hulpbronnen voor WELZIJN. Hoewel de auteurs erkennen dat implicaties voor welzijn lastig zijn af te leiden omdat hier niet direct onderzoek naar gedaan is staan er nog steeds formuleringen in de tekst die impliceren dat er ook echt naar welzijn gekeken is. Het is belangrijk die alsnog te herformuleren. Wat de narratieven betreft geven de auteurs aan dat die toch in zekere mate zijn gebruikt bij de coderingen, maar dit roept ook een aantal nieuwe vragen op. Dit blijven ook m.b.t. de revisie de belangrijkste aandachtspunten.'

Zie voor de volledige reviews de tekst hieronder.

Zou u over twee weken een nieuwe versie willen uploaden? De deadline voor de nieuwe versie is: 21 november. Mocht dat niet mogelijk zijn zou u mij kunnen mailen naar jeugdinontwikkeling@outlook.com ?

Voeg bij u nieuwe versie zowel een antwoordbrief als een versie van het manuscript mét track and trace (of arceringen).

Onder deze mail kan u de reviews lezen. Zou u een nieuwe willen indienen via jeugdinontwikkeling.nl .

Met vriendelijke groeten,
Jochum Veenstra (redactie-secretaris)

Reviewer 1:

Aanbeveling: Revisies benodigd

Titel

1) De titel is nu: Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen in Hun Eigen Wijk: Een Photovoice-Studie in Rotterdam. Maar wat is een hulpbron precies? Helpend voor wat? En dat is toch eigenlijk niet wat aan de kinderen gevraagd is? Waarom niet 'Perspectieven van Kinderen op Positieve Plekken in Hun Eigen Wijk'? of 'Perspectieven van Kinderen op Plekken die zij Belangrijk vinden in Hun Eigen Wijk' Of als hulpbronnen wel wordt behouden in de titel dan gaag ergens aan het begin van het manuscript uitleggen wat er met hulpbronnen bedoeld wordt.

Hiermee samenhangend, de term hulpbronnen komt regelmatig terug maar de kinderen zelf is niet gevraagd om foto's van hulpbronnen te maken maar van wat zij als positief of belangrijk ervaren of waar ze graag komen. Hulpbronnen staat bijvoorbeeld ook in de bijsluiter. Als de auteurs willen vasthouden aan de term hulpbronnen gaag de eerste keer dat de term genoemd wordt duidelijk uitleggen wat jullie onder hulpbronnen verstaan en ook ergens expliciet uitleggen hoe de vraag die de kinderen gesteld is (foto's maken van wat zij als positief of belangrijk ervaren of waar ze graag komen) zich verhoudt tot de definitie van hulpbronnen die jullie hanteren.

Verder worden soms wat verschillende labels gebruikt: waardevol, betekenisvol, belangrijk, positief, etc. Misschien is het het beste om met de labels die gebruikt worden zo dicht mogelijk bij de instructie te blijven die de kinderen hebben gekregen. Er staat bijvoorbeeld ergens ook: "We focusten daarom op de hulpbronnen die kinderen zelf aanduiden als waardevol."

"De geïdentificeerde plekken laten zien dat de fysieke, sociale en institutionele domeinen betekenisvol zijn voor kinderen"

Abstract

meerdere wijzigingen zijn nodig

Abstract - toelichting

De samenvatting is over het algemeen goed geschreven. Twee opmerkingen:

2) Er staat nu: Uit de resultaten blijkt dat kinderen verschillende fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen in hun wijk aanwijzen, waaronder ontmoetingsplekken, speelplekken, groen, kunst, en organisaties, die mogelijk bijdragen aan hun welzijn. Welzijn hoort wat mij betreft niet in deze zin thuis omdat dat impliceert dat dit echt uit de resultaten komt. Zoiets zou beter passen bij wat de kinderen gevraagd is: Uit de resultaten blijkt dat kinderen fysieke, sociale en institutionele locaties in hun wijk aandragen als belangrijke en positief plekken, waaronder ontmoetingsplekken, speelplekken, groen, kunst, en organisaties. Zie ook mijn algemene opmerking hierover onder Inleiding.

3) Formulering:

“In totaal deden 78 basisschoolkinderen (9-12 jaar) mee uit drie onderling verschillende, Rotterdamse wijken met een grote diversiteit aan bewoners.” -> , moet weg

Inleiding

meerdere wijzigingen zijn nodig

Inleiding - toelichting

4) Hoewel de auteurs het op sommige plekken al hebben aangepast, wordt op sommige andere plekken nog geïmpliceerd dat echt aan de kinderen zelf gevraagd is foto's te maken van wat volgens hen bijdraagt aan hun welzijn. Een voorbeeld: “In deze studie onderzochten we, vanuit een positief psychologisch en sociaalecologisch perspectief, welke factoren in de wijk volgens kinderen bijdragen aan hun welzijn.” (Inleiding, p. 3) En: “In deze studie onderzochten we welke fysieke, sociale en institutionele hulpbronnen volgens kinderen bijdragen aan hun welzijn in drie diverse, vaak gestigmatiseerde Rotterdamse wijken.” (eerste zin van de discussie) Verzoek aan de auteurs is om het hele manuscript nog zelf te checken op dit soort formuleringen en deze aan te passen. Het zou misschien beter zijn dit alleen te noemen als interessante richting voor toekomstig onderzoek omdat welzijn nu eenmaal echt niet is onderzocht in de huidige studie.

Methode

meerdere wijzigingen zijn nodig

Methode - toelichting

5) De auteurs gaan in de antwoordbrief in op de beslissing alleen de foto's en niet de uitleg van de kinderen te gebruiken voor het categoriseren zoals in het manuscript staat beschreven. In de antwoordbrief nuanceren de auteurs dit en geven ze aan dat: “Overigens is bij het coderen van de foto's wel aanvullend gebruik gemaakt van de kennis die de onderzoekers hadden opgedaan over de door kinderen aangedragen toelichtingen op de foto's. Die zijn zowel uitgewisseld tijdens het maakproces als tijdens een presentatie-moment van de foto's. Als zodanig hebben we de narratieven van de kinderen wel aanvullend gebruikt om de beelden te duiden en te illustreren, maar niet om codes toe te voegen die niet visueel zichtbaar waren.”

Twee opmerkingen hierover:

Ten eerste staat dat bij het coderen van de foto's wel aanvullend gebruik gemaakt van de kennis die de onderzoekers hadden opgedaan over de door kinderen aangedragen toelichtingen op de foto's nu niet zo beschreven in het manuscript. Graag toevoegen aan de methode. Er staat nu alleen dit (maar het staat er dus niet zo expliciet als in de antwoordbrief): “De belangrijkste data voor het huidige onderzoek waren de foto's die de kinderen hadden gemaakt, aangevuld met relevante quotes uit de gesprekken. We hebben er bewust voor gekozen de coderingen te baseren op de foto's omdat de kinderen deze zelf als data naar voren hebben gebracht en hiermee zelf richting gaven aan wat zij belangrijk vonden in hun leefomgeving.” (Sowieso zijn de quotes zijn

toch ook door de kinderen naar voren gebracht en gaven zij hiermee toch ook richting aan wat zij belangrijk vonden?) En ook op OSF (<https://osf.io/35cwb>) kon ik niet terugvinden hoe bij het coderen van de foto's wel aanvullend gebruik gemaakt van de kennis die de onderzoekers hadden opgedaan over de door kinderen aangedragen toelichtingen op de foto's.

Ten tweede vraag ik me af wat het aanvullend gebruik maken van de toelichtingen van de kinderen maar het niet toevoegen van codes die niet visueel zichtbaar maken nu precies betekent in de praktijk: Is de foto van het monument dat volgens de toelichting door het kind ook gebruikt wordt als glijbaan zowel gecodeerd als monument als ook als speelplek? (als ik kijk naar de codeerinstructie en de tabellen op OSF lijkt het alsof dit niet het geval is) En is de code 'ruimte voor spel' hier zichtbaar op de foto? Ik denk van niet maar het is toch wel erg nuttig om deze code te geven omdat het echt de interpretatie en het belang ervan voor het kind reflecteert. Dus graag wat uitgebreider beschrijven welke criteria er nu precies zijn gebruikt, eventueel met een duidelijk voorbeeld. Het kan ook zijn dat er alleen geen codes zijn toegevoegd die ook met de uitleg erbij niet van toepassing leken te zijn op de foto? Dus meer dat bij mismatches altijd de foto voorkeur kreeg? Als dat zo is dan dat ook graag duidelijk beschrijven.

6) Overige opmerkingen over de methode:

"Dat betekent dat in enkele scholen een kleinere groep meedeed en in andere een grotere groep kinderen, wat organisatorische verschillen met zich meebracht." (p. 7) -> Onduidelijk wat het laatste stuk van deze zin toevoegt en wat ermee bedoeld wordt

"Ouders van de deelnemende kinderen (n = 75, 96%) gaven actief schriftelijk toestemming (in een wijk) of hadden de mogelijkheid toestemming in te trekken (i.e., opt-out, in twee wijken) voor het gebruik van de data van hun kind in het onderzoek." -> één wijk ipv een wijk. Graag de opt-out percentages toevoegen in de methode sectie.

Resultaten

een kleine wijziging is nodig

Resultaten - toelichting

7) Noot onder tabel 2: "'Onduidelijk' betekent dat de foto niet duidelijk gecategoriseerd kon worden in één van de clusters." -> Deze opmerking is wat verwarrend omdat foto's toch ook in meerdere clusters mochten worden ingedeeld? Graag verduidelijken.

Zijn de resultaten voldoende statisch onderbouwd?

Discussie

meerdere wijzigingen zijn nodig

Discussie - toelichting

8) Ik mis in de discussie nog welke categorieën nu het vaakst als belangrijk werden gezien door de kinderen, dus welke categorieën het vaakst zijn gefotografeerd.

9) Dit wordt als sterkte aangedragen: “Een belangrijke sterkte van dit onderzoek is de participatieve en krachtgerichte benadering, waarmee we niet alleen over kinderen, maar met kinderen onderzoek deden.” -> Graag hier kort illustreren hoe er nu echt met kinderen onderzoek gedaan is ipv dat zij alleen deelnemers waren van het onderzoek.

10) Afhankelijk van het antwoord hoe de narratieven van de kinderen nu precies ‘aanvullend’ gebruikt zijn om de foto’s te coderen denk ik dat het nodig is om in de limitaties meer nadruk te leggen op de beperking dat de volle potentie van de narratieven niet is benut in deze studie. Dit wordt nu wel genoemd maar er wordt niet voldoende duidelijk gemaakt waarom dat nu eigenlijk nadelig is. Een voorbeeld dat de nadeligheid goed kan illustreren lijkt de foto te zijn van een monument waarover het kind vertelt dat ze het gebruiken als glijbaan en dat op basis van de foto alleen als monument wordt gecodeerd terwijl de betekenis die het kind eraan geeft en de reden waarom het kind het monument heeft gefotografeerd meer ‘ruimte voor spel’ lijkt te zijn.

11) "Daardoor bleef de koppeling tussen de aangewezen plekken en bredere concepten als welzijn, en de onderliggende factoren die daaraan bijdragen, deels interpretatief." -> niet deels interpretatief maar volledig interpretatief toch?

Conclusies

goed/voldoende

Conclusies - toelichting

Overwegend duidelijk. Deze zin suggereert dat kinderen gevraagd is naar wat ze als ondersteunend ervaren. "Deze studie draagt bij aan een groeiend onderzoeksveld dat niet alleen kijkt naar potentiële risico's in de wijk waarin kinderen opgroeien, maar ook oog heeft voor de hulpbronnen die kinderen ervaren als ondersteunend ervaren." Is het mogelijk qua formulering wat dichter bij de opdracht te blijven?

Tabellen en figuren

Tabellen en figuren zijn duidelijk.

Referenties

Ik heb niet de expertise om dit te beoordelen.

Ruimte voor kleine opmerkingen

“tegelijkertijd laten de transcripten zien dat kinderen het belang van deze plekken veelal in de sociale component zien” -> transcripten is wat technisch voor in de discussie. Het zou beter zijn hier narratieven of toelichtingen of gesprekken of iets dergelijks te gebruiken.

Algemeen oordeel

accepteren

Reviewer 2:

Aanbeveling: Accepteer inzending

Titel

ja helder en goed aangepast.

Abstract

goed/voldoende

Abstract - toelichting

Inleiding

goed/voldoende

Inleiding - toelichting

Methode

goed/voldoende

Methode - toelichting

Resultaten

goed/voldoende

Resultaten - toelichting

Zijn de resultaten voldoende statisch onderbouwd?

Discussie

goed/voldoende

Discussie - toelichting

Conclusies

goed/voldoende

Conclusies - toelichting

Tabellen en figuren

helder en mooi aangepast!

Referenties

ja, in orde

Ruimte voor kleine opmerkingen**Algemeen oordeel**

accepteren

Mail met reviews over vierde versie

Van: "Jochum Veenstra" <jeugdinontwikkeling@outlook.com>

Aan: "Donna de Maat" <demaat@essb.eur.nl>

Onderwerp: Redacteursbeslissing

Geachte Donna de Maat, Julia Steenwegen, Mathieu Gielen, Marije Kesselring, CORNER consortium, Joyce Weeland,

Uw artikel "Themanummer Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen voor Welzijn in de Wijk: Een Photovoice-Studie in Rotterdam" is voor een laatste keer door de themaredactie bekeken.

Hieronder vindt u het commentaar van de redactielid. Het redactielid is erg blij met de versie die er nu ligt en heeft slechts twee taalopmerkingen.

Zou u zowel de taalopmerkingen willen aanvullen als dat u de laatste informatie aanvult die ik in het word-bestand (zie bijlage) heb gezet?

Zodra u dat heeft gedaan kan ik de tekst naar de corrector sturen.

Zou u over twee weken (of eerder) de nieuwe versie willen uploaden. De deadline voor de nieuwe versie is: 2 december.

U hoeft geen antwoordbrief te schrijven.

Onder deze mail kan u de reviews lezen. Wilt u een nieuwe versie indienen dan kan dat via jeugdinontwikkeling.nl

Mocht u de revisie niet binnen een twee weken kunnen schrijven zou u dan contact met ons willen opnemen via: jeugdinontwikkeling@outlook.com

Met vriendelijke groeten,
Jochum Veenstra (redactie-secretaris)

Reviewer 1:
Aanbeveling: Accepteer inzending

Titel

ja

Abstract

goed/voldoende

Abstract - toelichting

Inleiding

goed/voldoende

Inleiding - toelichting

Methode

goed/voldoende

Methode - toelichting

Resultaten

goed/voldoende

Resultaten - toelichting

Zijn de resultaten voldoende statisch onderbouwd?

Discussie

goed/voldoende

Discussie - toelichting

Conclusies

goed/voldoende

Conclusies - toelichting

Tabellen en figuren

Referenties

Ruimte voor kleine opmerkingen

Niet goed lopende zinnen:

Dit terwijl elke wijk mogelijk ook kansen in de vorm van sociale, institutionele (of culturele) en fysieke helpende of beschermende factoren die hun welzijn ondersteunen (zie bijvoorbeeld Ungar et al., 2013). [inleiding]
Mist het woordje 'biedt' ergens?

De beperking is dat er minder nadruk ligt op waarom een plek fijn of belangrijk is, en daarmee de koppeling tussen de aangewezen plekken en bredere concepten als veerkracht en welzijn alleen indirect onderzocht worden. [discussie]

Algemeen oordeel

accepteren

Mail over de acceptatie

Van: "Jochum Veenstra" <jeugdinontwikkeling@outlook.com>

Aan: "Donna de Maat" <demaat@essb.eur.nl>

Onderwerp: Redacteursbeslissing

Geachte Donna de Maat, Julia Steenwegen, Mathieu Gielen, Marije Kesselring, CORNER consortium, Joyce Weeland.

Hartelijk bedankt voor de laatste aanvullingen voor het manuscript: "Themanummer Perspectieven van Kinderen op Hulpbronnen voor Welzijn in de Wijk: Een Photovoice-Studie in

Rotterdam". We hebben het artikel geaccepteerd en ik stuur het naar onze corrector. Ik hoop jullie over twee weken de opmerkingen van de corrector te kunnen sturen.

Met vriendelijke groet,

Jochum Veenstra